

Nr 5.

Ankom till riksdagens kansli den 16 mars 1915 kl. 2 e. m.

Utlåtande, angående regleringen av utgifterna under riksstatsens femte huvudtitel, innefattande anslagen till sjöförsvarsdepartementet.
(1:a avd.)

I. **MARINEN.**A. **Departementet.**

1:o) I den till riksdagen den 14 januari 1915 avlåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov har Kungl. Maj:t under åberopande av det propositionen bilagda statsrådsprotokollet över sjöförsvarsärenden för samma dag, under femte huvudtiteln i punkten 1 föreslagit riksdagen att till arvode åt en extra föredragande i sjöförsvarsdepartementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli bevilja på extra stat för år 1916 ett anslag av 7,000 kronor.

Extra föredragande inom sjöförsvarsdepartementet.
(Extra anslag.)
[1*].]

Departementschefens anförande till statsrådsprotokollet i detta ärende återfinnes å sid. 2 av nämnda protokoll.

För innevarande år utgår med riksdagens medgivande såsom arvode åt ifrågavarande extra föredragande ett belopp av 6,800 kronor för år från femte huvudtiteln's allmänna besparingar.

Utskottets yttrande.

Kungl. Maj:t har nu föreslagit dels att arvodet skulle med hänsyn till de avlöningsförmåner, som utgå till tjänsteinnehavare med motsvarande arbetsuppgifter i andra avdelningar i Kungl. Maj:ts kansli, för

*) Hänvisar till punkt i Kungl. Maj:ts proposition.

Bihang till riksdagens protokoll 1915. 6 saml. 5 häft. (Nr 5.)

år 1916 höjas till 7,000 kronor, dels ock att beloppet skulle uppföras å extra stat för sistnämnda år.

Utskottet, som icke har något att erinra häremot, hemställer,

att riksdagen må till *arvode åt en extra föredragande i sjöförvarsdepartementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli* bevilja på extra stat för år 1916 ett anslag av 7,000 kronor.

Provisorisk
lönereglering
för departe-
mentets av-
delning av
Kungl. Maj:ts
kansli och
kommando-
expeditionen.
Extra anslag.)

2:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts under punkt 2 av denna huvudtitel gjorda framställning får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *provisorisk lönereglering för befattningshavare i sjöförvarsdepartementet*, i enlighet med grunder och på villkor, som angivas i statsrådsprotokollet angående andra och femte huvudtitlarna den 14 januari 1915, på extra stat för år 1916 bevilja ett förslagsanslag av 4,115 kronor, därav högst 75 kronor må användas till höjning av vikariatsersättning under semester.

[2.]

B. Marinförvaltningen och marinstaben.

Förstärkning
av anslaget
till marinför-
valtningen.

(Extra anslag.)

3:o) Med anledning av Kungl. Maj:ts under punkt 3 av denna huvudtitel gjorda framställning och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet å sid. 6—9 uti ämnet innehåller, får utskottet hemställa,

[3.]

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande år beslutats, på extra stat för år 1916 bevilja:

a) till *beredande av fyllnad i den i marinförvaltningens stat uppförda anvisningen till vikariatsersättning, arvoden till extra ordinarie tjänstemän och biträden samt renskrivningskostnad m. m.* ett anslag av 6,300 kronor;

b) till *anställande av två extra revisorer i marinförvaltningen* och till *förstärkning jämväl i övrigt av arbetskrafterna å revisions- och bokslutskontoren därstädes* ett anslag av 9,650 kronor,

därav högst 250 kronor må tagas i anspråk till vikariatsersättning under semester för extra revisorerna; samt

c) till *anställande av ett biträde vid kemiska undersökningar i marinförvaltningen* ett anslag av 3,000 kronor.

4:o) På grund av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning får utskottet hemställa,

Anställande
av ett extra
biträde i
marinstaben.

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande år beslutats, för *anställande av ett extra biträde i marinstaben*, med skyldighet att förrätta där förekommande registrators- och aktuariegöromål m. m., anvisa å extra stat för år 1916 ett belopp av 3,000 kronor.

(Extra anslag.)

[4.]

C. Undervisningsverken.

5:o) Kungl. Maj:t har under punkt 5 av denna huvudtitel föreslagit riksdagen att, med godkännande av stat för sjökrigsskolan av den lydelse, bilagan nr 1 vid ovannämnda statsrådsprotokoll angående femte huvudtiteln utvisar, i riksstaten för år 1916 höja reservationsanslaget till sjökrigsskolan nu 43,568 kronor med 257 kronor till 43,825 kronor.

Sjökrigs-
skolan.
(Ordinarie
anslag.)

[5.]

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 10 —12 av åberopade statsrådsprotokollet.

De föreslagna ändringarna i sjökrigsskolans stat föranledas dels av 1914 års senare riksdags beslut om förkortad utbildning för kustartillerikadetterna, dels ock av Kungl. Maj:ts beslut att under år 1915 skulle antagas ett antal av högst 35 sjökadetter, vilket nödvändiggjort en dubbling i parallellklasser för denna årskurs vid undervisningen i land. Ändringen av statens slutsumma inskränker sig emellertid till en höjning med 257 kronor.

Utskottets
yttrande.

Då utskottet icke haft något att erinra mot vad Kungl. Maj:t i denna punkt föreslagit, hemställer utskottet,

att riksdagen må, med godkännande av stat för sjökrigsskolan av den lydelse, bilagan nr 1 vid statsrådsprotokollet angående femte huvudtiteln den 14 januari 1915 utvisar, i riksstaten för år 1916 höja reservationsanslaget till sjökrigsskolan, nu 43,568 kronor, med 257 kronor till 43,825 kronor.

D. Flottan.

Avlöning, ersättningar m. m.

Avlöning för
flottans kårer
och stater.
(Ordinarie an-
slag.)

[6.]

6:o) Kungl. Maj:t har i punkt 6 av femte huvudtiteln föreslagit riksdagen *dels* att godkänna stater för flottans officerskår, för reservofficerare under 1:a tjänstgöring och repetitionsövning, för reservofficersaspiranter vid flottan, för flottans underofficerskår, för flottans sjömanskår samt å dagavlöning till officerare och underofficerare vid flottan ävensom för mariningenjörkåren, marinintendenturkåren, marinintendenturkåren i flottans reserv och för flottans poliskår av den lydelse bilagorna nr 2—11 vid förenämnda statsrådsprotokoll angående femte huvudtiteln utvisa;

dels ock att, med godkännande av förordade minskningen i anvisningen för indragningsstaten samt båtsmanskompanierna, i riksstaten för år 1916 öka förslagsanslaget till avlöning för flottans kårer och stater nu 5,654,266 kronor med 146,984 kronor till 5,801,250 kronor.

Den av departementschefen i denna fråga lämnade utredningen återfinnes å sid. 13—32 av åberopade statsrådsprotokollet.

Enligt departementschefens beräkningar skulle medelsbehovet under anslagstiteln »Avlöning för flottans kårer och stater år 1916» bli följande:

	För 1915 av riksdagen anvisat kr.	För 1916 beräknat behov kr.	Ökning kr.	Minskning kr.
Officerskåren	746,620	781,540	34,920	—
Reservofficerare under 1:a tjänstgöring och repetitionsövning, förslagsvis	10,500	22,549 82	12,049 82	—
Reservofficersaspiranter	26,700	27,900	1,200	—
Underofficerskåren	845,130	863,730	18,600	—
Sjömanskåren	2,318,484 50	2,362,366 50	43,882	—
Skeppsgossekåren	34,767 50	34,767 50	—	—
Mariningenjörkåren	243,295	259,192 50	15,897 50	—
Marinintendenturkåren	300,634 50	291,365	—	9,269 50
Marinintendenturkåren i flottans reserv	—	1,100	1,100	—
Reservmarinintendentsaspiranter	4,005	4,005	—	—
Ecklesiastikstaten	8,900	8,900	—	—
Marinläkarkåren	146,385	146,385	—	—
Poliskåren	75,700	77,100	1,400	—
Inkvarteringsbidrag för officerare och under- officerare, förslagsvis	288,000	297,200	9,200	—
Indragningsstaten samt båtsmanskompani- erna, förslagsvis	8,760 32	6,615 99	—	2,144 33
Dagavlöning till officerare och underoffice- rare, förslagsvis	893,976 25	921,862 25	27,886	—
Avrundat med	— 93	— 44	—	— 49
Summa	5,951,859	6,106,580	166,135 32	11,414 32
därav 95 %	5,654,266	5,801,251	—	—

Vid 1914 års senare riksdag framlade Kungl. Maj:t beräkningar över personalbehovet vid flottan åren 1919, 1924 och 1934, uppgjorda i anslutning till det vid samma riksdag framlagda femåriga nybyggnadsprogrammet för flottan och de i samband därmed utstakade planerna för en 20-årsperiod. I beräkningarna för år 1919 gjorde riksdagen de ändringar, som föranleddes av hänsyn till den av riksdagen för åren 1915—1919 beslutade nybyggnaden av fartygsmateriel i stället för den av Kungl. Maj:t för nämnda period föreslagna. Därvid anförde riksdagen beträffande stampersonalen bland annat, att riksdagen tagit del av de föreliggande personalberäkningarna, men på grund av

Utskottets
yttrande.

deras omfattning icke medhunnit någon detaljgranskning. Emellertid förutsatte riksdagen, att den erforderliga personalökningen vid flottan under perioden 1915—1919 komme att genomföras så, att flottans bemanning bleve fullt tillfredsställande. I samband därmed ville riksdagen erinra, att utöver vad som angäves i en i riksdagens skrivelse i ämnet införd tabell, kunde komma att erfordras uppsättning av ytterligare personal för bemanning av den fartygsmateriel, som byggdes för det överskott, omkring 4 miljoner kronor, vilket under femårsperioden uppstode å beviljade medel för fartygsbyggnad.

Vad *flottans officerskår* beträffar utvisade de av riksdagen uppgjorda beräkningarna för år 1919 en ökning med 60 beställningar i jämförelse med staten för år 1914, och beslöt riksdagen att å 1915 års stat uppföra 12 nya beställningar.

Departementschefen har nu i detta ämne anført, att då planerna för fartygs överföring till lokalstyrka, förläggning i materielreserv eller utrangering m. m. för perioden 1915—1919 vore beroende av nybyggnadsarbetenas fortgång för samma period, men åtskilliga därå inverkan de frågor ännu icke vunnit sin lösning, kunde det personalbehov, som borde läggas till grund för beräkning av staterna för de särskilda åren av perioden, icke nu angivas i enlighet med ett i detalj uträknat mobiliseringsbehov. På grund härav ävensom av budgetsskäl ansåge departementschefen den av 1914 års riksdag såsom behövlig ansedda personalökningen, så vitt möjligt, böra jämnt fördelas på de olika åren av perioden ifråga.

I enlighet härmed har Kungl. Maj:t föreslagit en ökning av antalet officersbeställningar för år 1916 med 12, nämligen 1 kommendörkapten av 1:a graden, 1 kommendörkapten av 2:a graden, 5 kaptener av 1:a klassen, 3 kaptener av 2:a klassen, 1 löjtnant och 1 underlöjtnant.

Å den framlagda staten för *reservofficerare* under 1:a tjänstgöring och repetitionsövning vid flottan hava upptagits de utgifter under år 1916, som föranledas därav, att de reservofficersaspiranter, som inträda i utbildning den 1 oktober 1915, efter ett år, således den 1 oktober 1916, utnämnas till reservunderlöjtnanter och börja sin ettåriga tjänstgöring enligt det nya systemet. Å samma stat hava uppförts kostnaderna för repetitionsövning för reservofficerare enligt det äldre systemet.

Den begärda ökningen av staten för *reservofficersaspiranter* med 1,200 kronor föranledes av höjd beklädnadsersättning.

Beträffande *underofficerskåren* beräknade 1914 års senare riksdag för år 1919 en ökning med 72 beställningar i jämförelse med 1914

års stat. Samma riksdag ökade staten för år 1915 med 15 beställningar; och har Kungl. Maj:t nu föreslagit en ökning för år 1916 med likaledes 15 beställningar, därav 4 flaggunderofficerare och 11 underofficerare av 2:a graden.

Den framlagda staten för *sjömanskåren* upptager en ökning av lönernas antal från 4,000 till 4,100 eller med 100, fördelade på 1:a, 2:a, 3:e och 4:e lönegraderna med respektive 15, 39, 4 och 42.

I anslutning till de beräkningar för år 1919 rörande *mariningenjörskåren*, som låge till grund för Kungl. Maj:ts proposition nr 60 till 1914 års senare riksdag, har Kungl. Maj:t nu föreslagit en ökning av denna kår för år 1916 med en artilleriingenjör och en mariningenjörstipendiat. Enär riksdagen utöver den av Kungl. Maj:t förutsatta ökningen för perioden 1915—1919 beräknat ytterligare två mariningenjörer, har därjämte föreslagits en ökning för år 1916 med en mariningenjör av 2:a graden. Vidare har av skäl, som i statsrådsprotokollet närmare angivas, uppförts å den framlagda staten för år 1916 ytterligare en miningenjör, vilken icke varit medtagen i de beräkningar som framlagts för 1914 års senare riksdag.

I staten för *marinintendenturkåren* har ej föreslagits annan ändring än att i enlighet med riksdagens beslut angående omorganisation av krigsdomstolarna auditörer och väblar skulle uteslutas ur densamma.

För *marinintendenturkåren i flottans reserv* har beräknats en utgift av 1,100 kronor av den anledning att år 1916 en marinunderintendent blir skyldig att fullgöra repetitionsövning.

Mot vad Kungl. Maj:t i ovan omnämnda hänseenden föreslagit har utskottet icke haft något att erinra.

Beträffande staten för *flottans poliskår* har Kungl. Maj:t föreslagit vissa ändringar, betingade därav att, enär väbelsbefattningarna å marinintendenturkårens stat med 1915 års utgång bliva indragna, polis-kommissarien vid stationen i Stockholm då upphör att såsom hittills tillika vara väbel. För denne poliskommissarie är för närvarande å polis-kårens stat uppfört ett arvode av 1,000 kronor. Kungl. Maj:t har nu föreslagit, att ifrågavarande befattningshavare skulle med skyldighet att tillika fullgöra vissa åligganden, tillhörande överkonstapel, erhålla ett arvode av 2,400 kronor och inkvarteringsbidrag om 300 kronor med rätt till två ålderstillägg om 200 kronor vardera efter respektive 5 och 10 års tjänstgöring.

Naturligen bör fortfarande inom polispersonalen vid stationen i Stockholm finnas en person, som har befäl över de övriga och som tillika tjänstgör såsom poliskommissarie i den mån så är behövt. Denna uppgift

bör emellertid enligt utskottets mening lämpligen kunna fullgöras av en överkonstapel, som på grund härav bör hava högre avlöning än de övriga överkonstaplarna. Dessas avlöningsförmåner utgöras enligt gällande stat av arvode om 1,800 kronor, två ålderstillägg à 100 kronor efter respektive fem och tio år samt inkvarteringsbidrag om 300 kronor eller fri bostad in natura. För den överkonstapel, som tillika skulle tjänstgöra såsom poliskommissarie vid flottans station i Stockholm, får utskottet — i överensstämmelse med varvschefens i Stockholm förslag i fråga om poliskommissarien därstädes — föreslå ett begynnelsearvode om 2,400 kronor samt enahanda ålderstillägg och inkvarteringsbidrag, som tillkomma överkonstapel. Ifrån Kungl. Maj:ts förslag rörande poliskommissarien i Stockholm skilja sig dessa avlöningsförmåner endast beträffande ålderstilläggens belopp.

I detta sammanhang vill utskottet ifrågasätta huruvida icke motsvarande anordning lämpligen bör vidtagas beträffande poliskommissariebefattningen i Karlskrona, sedan den nuvarande poliskommissarien därstädes avgått från sin tjänst.

I enlighet med vad utskottet sålunda uttalat har utskottet upprättat förslag till ny stat för flottans poliskår (se bil. a. vid detta utlåtande).

Då de delar av Kungl. Maj:ts förslag beträffande förevarande anslag, om vilka utskottet icke särskilt yttrat sig, icke föranlett någon erinran från utskottets sida, får utskottet hemställa,

att riksdagen må

a) godkänna stater för flottans officerskår, för reservofficerare under 1:a tjänstgöring och repetitionsövning, för reservofficersaspiranter vid flottan, för flottans underofficerskår, för flottans sjömanskår samt å dagavlöning till officerare och underofficerare vid flottan ävensom för mariningenjörkåren, marinintendenturkåren och marinintendenturkåren i flottans reserv av den lydelse, bilagorna nr 2—10 vid statsrådsprotokollet över sjöförsvarsärenden den 14 januari 1915 utvisa;

b) godkänna stat för flottans poliskår av den lydelse bilaga a) vid detta utlåtande utvisar; samt

c) med godkännande av förordad minskning i anvisningen för indragningsstaten samt båtsmanskompanierna, i riksstaten för år 1916 öka förslagsanslaget till avlöning för flottans kårer och stater, nu 5,654,266 kronor, med 146,984 kronor till 5,801,250 kronor.

7:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts under punkt 7 av denna huvudtitel gjorda framställning får utskottet hemställa,

att riksdagen må i likhet med vad för innevarande år ägt rum till *personligt lönetillägg åt marindirektören av 1:a graden i flottan Carl Eric Richson* på extra stat för år 1916 anvisa ett belopp av 2,365 kronor därav 1,500 kronor må anses såsom lön, 365 kronor såsom dagavlönning och 500 kronor såsom inkvarteringsbidrag

Personligt
lönetillägg åt
marindirek-
tören av 1:a
graden i
flottan C. E.
Richson.

(Extra anslag.)

[7.]

8:o) På grund av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning får utskottet hemställa,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande år ägt rum, till beredande av *personligt lönetillägg* av 600 kronor för år åt en var av *bataljonspredikanterna vid flottans station i Karlskrona Ernst Alfred Waldemar Holmberg och Ernst Algot Collén* på extra stat för år 1916 anvisa ett belopp av 1,200 kronor.

Personligt
lönetillägg åt
bataljons-
predikanterna
vid flottans
station i
Karlskrona.

(Extra anslag.)

[8.]

9:o) Med tillstyrkande av bifall till vad Kungl. Maj:t under punkt 9 av denna huvudtitel föreslagit, får utskottet hemställa,

att riksdagen må till beredande, i enlighet med de i statsrådsprotokollet den 14 januari 1915 angående sjunde huvudtiteln angivna grunder, av *extra lönetillägg för år 1915 åt en del tjänstemän och betjante* i ämbetsverk, kårer och stater, hörande till sjöförsvarsdepartementet, på extra stat för år 1916 anvisa såsom förslagsanslag ett belopp av 500 kronor.

Extra löne-
tillägg åt
vissa statens
tjänstemän
och betjante.

(Extra anslag.)

[9.]

10:o) Med anledning av Kungl. Maj:ts under punkt 10 av denna huvudtitel gjorda framställning och med hänvisning till vad statsrådsprotokollet å sid. 34 och 35 i ärendet innehålla, får utskottet hemställa,

att riksdagen må i riksstaten för år 1916 minska förslagsanslaget till ersättning för rustning och rotering, nu 6,900 kronor med 900 kronor till 6,000 kronor.

Ersättning
för rustning
och rotering.

(Ordinarie
anslag.)

[10.]

Intendenturen.

Beklädnad åt
sjömans- och
skeppsgosse-
kåerna.
(Ordinarie
anslag.)

11:o) I punkt 11 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i riksstaten för år 1916 höja reservationsanslaget till beklädnad åt sjömans och skeppsgosse-kåerna, nu 487,800 kronor med 25,707 kronor till 513,507 kronor.

[11.]

Beträffande utredningen i ärendet hänvisas till sid. 35—38 av statsrådsprotokollet.

Den begärda ökningen av detta anslag betingas huvudsakligen av den föreslagna ökningen av sjömanskåren med 100 man.

Med tillstyrkande av vad Kungl. Maj:t i denna punkt föreslagit får utskottet hemställa,

att riksdagen må i riksstaten för år 1916 höja reservationsanslaget till beklädnad åt sjömans- och skeppsgosse-kåerna, nu 487,800 kronor, med 25,707 kronor till 513,507 kronor.

Beklädnad åt
sjöbeväringen.
(Ordinarie
anslag.)

12:o) Kungl. Maj:t har i punkt 12 av denna huvudtitel föreslagit riksdagen medgiva att för fortsatt anskaffning av beklädnad åt sjöbeväringen må av besparingar å reservationsanslaget till beklädnad åt sjömans- och skeppsgosse-kåerna tagas i anspråk ett belopp av 100,000 kronor.

[12.]

Departementschefens i ärendet lämnade utredning återfinnes å sid. 38—41 av statsrådsprotokollet.

Utskottets
yttrande.

Till anskaffning av beklädnad åt sjöbeväringen beviljade 1907 års riksdag ett anslag av 938,000 kronor. I Kungl. Maj:ts proposition till 1914 års förra riksdag beräknades den då återstående anskaffningskostnaden för komplettering av sjöbeväringens beklädnadsförråd med hänsyn tagen till vissa år 1912 beslutade ändringar i anskaffningsplanen till (349,414: 57 + 4,722 =) 354,136 kronor 57 öre. Denna summa har marinförvaltningen nu ansett med hänsyn till eventuell prisförhöjning å beklädnadspersedlar och -materialier böra ökas med 20 % till 424,963 kronor 88 öre.

Till täckande av denna kostnad finnes att disponera:

dels återstoden av ovannämnda år 1907 beviljade anslag	kronor 147,812: 06
dels ock enligt beslut av 1914 års senare riksdag av besparingarna å reservationsanslaget till beklädnad åt sjömans- och skeppsgossekårerna	» 106,325: —
	tillhopa kronor 254,137: 06

Därutöver skulle sålunda, under förutsättning av nyssnämnda prisstegring, för anskaffningens slutförande erfordras 170,826 kronor 82 öre.

Kungl. Maj:t har nu begärt, att av besparingarna å reservationsanslaget till beklädnad åt sjömans- och skeppsgossekårerna skulle ytterligare tagas i anspråk ett belopp av 100,000 kronor för anskaffningen av beklädnad åt sjöbeväringen. Av dessa besparingar, som enligt 1913 års bokslut uppgingo till 261,055 kronor 86 öre, återstår, efter avdrag av det av 1914 års senare riksdag därå anvisade beloppet av 106,325 kronor, en summa av 154,730 kronor 86 öre. Enligt vad departementschefen meddelat, synes det ej vara anledning antaga, att dessa besparingar behöva tagas i anspråk för att täcka ordinarie utgifter å anslaget under år 1914.

Utskottet har varit tveksamt om lämpligheten av att besparingar å ifrågavarande reservationsanslag användas för andra ändamål, än som med anslaget avsetts, men har likväl icke velat nu motsätta sig vad Kungl. Maj:t i sådant avseende föreslagit och hemställer alltså,

att riksdagen må medgiva att för fortsatt anskaffning av beklädnad åt sjöbeväringen må av besparingar å reservationsanslaget till beklädnad åt sjömans- och skeppsgossekårerna tagas i anspråk ett belopp av 100,000 kronor.

13:o) Kungl. Maj:t har i punkt 13 av denna huvudtitel föreslagit riksdagen att i riksstaten för år 1916 öka förslagsanslaget till naturaunderhåll åt personal vid flottan, nu 1,850,000 kronor, med 181,924 kronor till 2,031,924 kronor.

Naturaunderhåll åt personal vid flottan.

(Ordinarie anslag.)

[13.]

Beträffande den i ärendet lämnade utredningen får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 42 och 43.

Förevarande framställning överensstämmer med den beräkning av anslagets belopp för år 1916, som lämnades i Kungl. Maj:ts proposition nr 60 till 1914 års senare riksdag.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må i riksstaten för år 1916 öka förslagsanslaget till naturaunderhåll åt personal vid flottan, nu, 1,850,000 kronor, med 181,924 kronor till 2,031,924 kronor.

Nybyggnad och underhåll.

Flottans nybyggnad och underhåll.

(Ordinarie anslag.)

[14.]

14:o) Kungl. Maj:t har i punkt 14 av denna huvudtitel föreslagit riksdagen att i riksstaten för år 1916 öka reservationsanslaget till flottans nybyggnad och underhåll nu 2,822,000 kronor med 141,950 kronor till 2,963,950 kronor.

Beträffande den i ärendet lämnade utredningen får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 44—48.

Då flera faktorer, som skulle kunna inverka på bestämmande av en reviderad normal underhållsplan för år 1916, ännu äro under utredning, har Kungl. Maj:t beträffande kostnaderna för sådan normalplan icke funnit anledning föreslå något annat än som antagits i propositionen nr 60 till 1914 års senare riksdag.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må i riksstaten för år 1916 öka reservationsanslaget till flottans nybyggnad och underhåll, nu 2,822,000 kronor, med 141,950 kronor till 2,963,950 kronor.

Krigsfartygsmateriel.

(Extra anslag.)

[15.]

15:o) I punkt 15 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att av det av 1914 års riksdag för nyanskaffning under åren 1915—1919 av krigsfartygsmateriel beviljade anslag å 32,000,000 kronor anvisa på extra stat för år 1916 ett belopp av 6,400,000 kronor.

Departementschefens yttrande i detta ämne återfinnes å sid. 49—50 av statsrådsprotokollet.

Förevarande förslag står i överensstämmelse med den i propositionen nr 60 till 1914 års senare riksdag antagna förutsättningen, att nybyggnadsanslaget borde jämnt fördelas på de särskilda åren i nybyggnadsperioden 1915—1919.

Med tillstyrkande av vad Kungl. Maj:t sålunda föreslagit får utskottet hemställa,

att riksdagen må av det av 1914 års riksdag för *nyanskaffning under åren 1915—1919 av krigsfartygs-materiel* beviljade anslag å 32,000,000 kronor anvisa på extra stat för år 1916 ett belopp av 6,400,000 kronor.

16:o) I punkt 16 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avvaktan på den proposition angående ersättande av kostnaderna för pansarbåten Tapperhetens bärgning och reparation, Kungl. Maj:t må komma att till riksdagen avlåta, bland de extra anslagen å femte huvudtiteln för år 1916 beräkna för detta ändamål ett belopp av 1,410,000 kronor.

Bärgning och reparation av 1:a klass pansarbåten Tapperheten.
(Extra anslag.)
[16.]

Över denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

17:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts under punkt 17 av denna huvudtitel gjorda framställning och under hänvisning till vad åberopade statsrådsprotokollet sid. 52—53 i ämnet innehåller får utskottet hemställa,

att riksdagen må för förändring av undervattenssidotuberna å pansarbåten Tapperheten bevilja på extra stat för år 1916 ett anslag av 14,200 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att disponera detta belopp redan under innevarande år.

Förändring av undervattenssidotuberna å pansarbåten Tapperheten.
(Extra anslag.)
[17.]

18:o) Under punkt 18 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för anskaffning av flygbåtsmateriel på extra stat för år 1916 bevilja ett anslag av 70,000 kronor.

Departementschefens utredning i ärendet återfinnes å sid. 53—54 av statsrådsprotokollet.

Anskaffning av flygbåtsmateriel.
(Extra anslag.)
[18.]

Då utskottet funnit behovet av att äga tillgång till reserv av flygbåtsmateriel påtagligt, har utskottet intet att erinra emot det nu begärda anslaget. Då, enligt vad inom utskottet blivit upplyst, eventuellt erforderlig bemanning av reservmaterielen — vartill naturligen den

Utskottets yttrande.

äldre materielen kommer att hänföras — kan erhållas utan att härför ökning av flottans stampersonal bliver nödvändig, får utskottet hemställa

att riksdagen må för anskaffning av flygbåtsmateriel på extra stat för år 1916 bevilja ett anslag av 70,000 kronor.

Strålkastare-
speglar i re-
serv för
flottans fartyg.
(Extra anslag.)

19:o) Kungl. Maj:t har under punkt 19 av denna huvudtitel föreslagit riksdagen att för anskaffande av strålkastarespeglar i reserv för flottans fartyg bevilja på extra stat för år 1916 ett anslag av 18,400 kronor. Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 55 av statsrådsprotokollet.

[19.]

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa,

att riksdagen må för anskaffning av strålkastarespeglar i reserv för flottans fartyg bevilja på extra stat för år 1916 ett anslag av 18,400 kronor.

Omläggning
av spårnätet
vid flottans
varv i Karls-
krona.
(Extra anslag.)

20:o) Med anledning av Kungl. Maj:ts under punkt 20 av denna huvudtitel gjorda framställning hemställer utskottet,

[20.]

att riksdagen må av det av 1913 års riksdag för omläggning av spårnätet vid flottans varv i Karlskrona beviljade anslag av 66,800 kronor på extra stat för år 1916 anvisa återstående, ännu icke anvisade beloppet, 24,000 kronor.

Muddrings-
och spräng-
ningsarbeten
i yttre varv-
hamnen i
Karlskrona.
(Extra anslag.)

21:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts under punkt 21 av denna huvudtitel gjorda framställning får utskottet hemställa,

[21.]

att riksdagen må av det utav 1913 års riksdag för muddrings- och sprängningsarbeten i yttre varvshamnen i Karlskrona beviljade anslag å 95,000 kronor anvisa på extra stat för år 1916 återstående, ännu icke anvisade beloppet, 31,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att låta utanordna sistnämnda belopp redan under innevarande år.

22:o) Med anledning av Kungl. Maj:ts i punkt 22 av denna huvudtitel gjorda framställning och med hänvisning till vad åberopade statsrådsprotokollet å sid. 57—59 i ärendet innehåller får utskottet hemställa,

Moderna arbetsmaskiner för flottans varv i Karlskrona.

att riksdagen må för *anskaffning av moderna arbetsmaskiner för flottans varv i Karlskrona* bevilja ett anslag av 100,000 kronor och därav på extra stat för år 1916 anvisa ett belopp av 50,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att låta utanordna sistnämnda belopp redan under innevarande år.

(Extraanslag.)

[22.]

23:o) På grund av Kungl. Maj:ts i punkt 23 av denna huvudtitel gjorda framställning får utskottet hemställa,

Moderna arbetsmaskiner m. m. för flottans varv i Stockholm.

att riksdagen må av det utav 1914 års riksdag för *anskaffning av moderna arbetsmaskiner, traverser och verktyg för flottans varv i Stockholm* beviljade anslag å 100,000 kronor anvisa på extra stat för år 1916 återstående, ännu icke anvisade beloppet, 50,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att låta utanordna sistnämnda belopp redan under innevarande år.

(Extra anslag.)

[23.]

24:o) I punkt 24 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för *anskaffning av transportmedel för flottans varv i Stockholm* bevilja på extra stat för år 1916 ett anslag av 80,000 kronor.

Transportmedel för flottans varv i Stockholm.

Beträffande departementschefens utredning i detta ärende får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 60—63.

[24.]

Då utskottet icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts i denna punkt gjorda framställning, får utskottet hemställa,

att riksdagen må för *anskaffning av transportmedel för flottans varv i Stockholm* bevilja på extra stat för år 1916 ett anslag av 80,000 kronor.

25:o) I anledning av Kungl. Maj:ts i punkt 25 av denna huvudtitel gjorda framställning får utskottet, efter att hava tagit del av de till ärendet hörande handlingar, hemställa,

Förrådsbyggnad m. m. å Bergholmen. (Extra anslag.)

[25.]

att riksdagen må för *uppförande av en förrådsbyggnad m. m. å Bergholmen* bevilja på extra stat för år 1916 ett anslag av 47,000 kronor, med rätt för

Kungl. Maj:t att låta utanordna detta belopp redan under innevarande år.

Övningar.

Flottans krigs-
beredskap och
övningar.
(Ordinarie
anslag.)
[26.]

26:o) Kungl. Maj:t har i punkt 26 av denna huvudtitel föreslagit riksdagen att i riksstaten för år 1916 höja reservationsanslaget till flottans krigsberedskap och övningar nu 3,110,000 kronor med 270,000 kronor till 3,380,000 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 64—66 av statsrådsprotokollet.

Utskottets
yttrande.

Departementschefen har vid denna punkt anfört, att arbetet med den revidering av normalplanen för flottans övningar, vilken betingas av riksdagens beslut i fråga om nyanskaffning av krigsfartygsmateriel för perioden 1915—1919 ännu påginge inom marinstaben. På grund härav har vid uträknande av förevarande anslags belopp för år 1916 använts samma beräkningar, som uppgjorts till Kungl. Maj:ts proposition nr 60 till 1914 års senare riksdag.

Den begärda ökningen av anslaget med 270,000 kronor utgöres av följande poster:

Pansarbåten Sveriges rustande i stället för en pansar- båt av nuvarande typ	67,000 kronor
Undervattensbåtar	100,000 »
Beredskap och övningar med flygbåtar	63,000 »
Krigs- och mobiliseringsövningar å station	40,000 »
<hr/>	
Summa 270,000 kronor	

Med tillstyrkande av vad Kungl. Maj:t sålunda föreslagit, hemställer utskottet,

att riksdagen må i riksstaten för år 1916 höja reservationsanslaget till flottans krigsberedskap och övningar, nu 3,110,000 kronor, med 270,000 kronor till till 3,380,000 kronor.

Sjöbeväringens
avlöning
och beklädnad
m. m.
(Ordinarie an-
slag.)
[27.]

27:o) I punkt 27 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att *dels* medgiva, att arvoden till sjörullföringsbefälhavare och deras biträden må från och med år 1916 utgå enligt de i ovan nämnda statsrådsprotokoll angående femte huvudtiteln förordade grunder;

dels ock i riksstaten för år 1916 höja förslagsanslaget till sjöbeväringens avlöning och beklädnad m. m. nu 557,650 kronor med 317,354 kronor till 875,004 kronor.

Den av departementschefen i ärendet lämnade utredningen återfinnes å sid. 66—72 av statsrådsprotokollet.

1914 års senare riksdag beviljade till bestridande av kostnaderna för övning vid flottan av värnpliktiga, tillhörande årsklasserna 1914 yngre och 1915 äldre, ett anslag av 1,450,000 kronor att utgå av värnskattemedel samt anvisade därav för år 1915 ett belopp av 560,000 kronor.

Utskottets
yttrande.

Vid den framställning, som i sinom tid kommer att göras beträffande engångskostnader för sjöförsvaret år 1916, torde — enligt vad departementschefens yttrande giver vid handen — Kungl. Maj:t komma att hos riksdagen begära att det sålunda beviljade anslaget av 1,450,000 kronor måtte få utan inskränkning användas till bestridande av kostnader, som uppstå till följd av sänkningen av värnpliktsåldern för flottans värnpliktiga från 21:a till 20:e levnadsåret.

Vid bifall till en dylik framställning komma beräkningarna för förslagsanslaget till sjöbeväringens avlöning och beklädnad, i enlighet med vad i propositionen nr 60 till 1914 års senare riksdag förutsattes, för vart och ett av åren 1915—1919 att gälla en hel årsklass rullföringsområden tillhörande värnpliktiga (till sjötjänst inskrivna) samt en hel årsklass sjömanshusen tillhörande värnpliktiga (till allmän tjänst inskrivna); och bliver medelsbehovet från och med år 1916 vid likartad beräkning av antalet värnpliktiga för varje år ett och samma.

I enlighet härmed och i anslutning till 1914 års senare riksdags beslut i ämnet har nu förevarande anslags belopp för år 1916 uträknats till 875,004 kronor. Beräkningen över antalet tjänstgöringsdagar överensstämmer helt och hållet med den beräkning, som i detta hänseende legat till grund för Kungl. Maj:ts berörda proposition nr 60. Att kostnadssumman skiljer sig från den i nyssnämnda proposition för år 1916 beräknade, eller 624,512 kronor, finner sin orsak i den förhöjning i penningbidrag och penningtillskott, som beslutats av riksdagen år 1914, men som icke varit förutsatt i Kungl. Maj:ts nyssnämnda proposition.

Kungl. Maj:t har vidare i denna punkt föreslagit förhöjning i arvoden till sjöruddföringsbefälhavare och deras biträden, varigenom avlöningsförhållandena i förevarande hänseende komme att ordnas efter samma grunder under 4:e och 5:e huvudtitlarna. Arvodena skulle sålunda höjas

för sjörullföringsbefälhavaren i Stockholm från 5 till 6 kronor om dagen, för övriga sjörullföringsbefälhavare från 4 till 5 kronor om dagen samt för biträden åt sjörullföringsbefälhavare å andra platser än Stockholm från 2 till 3 kronor om dagen. Till biträdet åt sjörullföringsbefälhavaren i Stockholm skulle som förut utgå arvode med 3 kronor 50 öre om dagen.

Ifrågavarande arvoden bestridas från den under anslaget upptagna utgiftsposten »extra utgifter, inskrivning och redovisning samt inkasering» om 50,000 kronor. Denna post har emellertid icke på grund av nyssnämnda arvodesförhöjningar ansetts behöva för förslagsanslagets bestämmande beräknas till högre belopp än förut.

Mot vad Kungl. Maj:t i denna punkt föreslagit har utskottet icke haft något att erinra.

Utskottet hemställer sålunda,

att riksdagen må

a) medgiva, att arvoden till sjörullföringsbefälhavare och deras biträden må från och med år 1916 utgå enligt de i statsrådsprotokollet den 14 januari 1915 angående femte huvudtiteln förordade grunder; samt

b) i riksstaten för år 1916 höja förslagsanslaget till sjöbeväringens avlöning och beklädnad m. m., nu 557,650 kronor, med 317,354 kronor till 875,004 kronor.

Artilleribehov.

Skjutförsök och inskjutning av kanoner. (Extra anslag.) 28:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts under punkt 28 av denna huvudtitel gjorda framställning och med hänvisning till vad statsrådsprotokollet å sid. 72 och 73 i ärendet innehåller får utskottet hemställa,

[28.]

att riksdagen må till *skjutförsök och inskjutning av kanoner* på extra stat för år 1916 bevilja ett anslag av 40,000 kronor.

Nya kärnrör för kanoner vid flottan. (Extra anslag.) 29:o) På grund av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning får utskottet hemställa,

(Extra anslag.)

[29.]

att riksdagen må av det av 1914 års riksdag till *förseende av kanoner vid flottan med nya kärnrör* bevil-

jade anslag å 136,150 kronor anvisa på extra stat för år 1916 återstående, ännu icke anvisade beloppet 76,150 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att av sistnämnda belopp disponera högst 30,000 kronor redan under innevarande år.

30:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts under punkt 30 av denna huvudtitel gjorda framställning och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet sid. 74—76 i ämnet innehåller, får utskottet hemställa, Tubkanon-
mekanismer.
(Extra anslag.)
[30.]

att riksdagen må för *anskaffning av tubkanonmekanismer* bevilja ett anslag av 51,000 kronor och därav på extra stat för år 1916 anvisa ett belopp av 25,500 kronor.

31:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts i punkt 31 av denna huvudtitel gjorda framställning och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet sid. 76—78 i ärendet innehåller, får utskottet hemställa, 9 mm. pisto-
ler m. m.
(Extra anslag.)
[31.]

att riksdagen må för *anskaffning av pistoler med hölster och ammunition för flottans befäl och underbefäl* bevilja ett anslag av 60,000 kronor och därav på extra stat för år 1916 anvisa ett belopp av 30,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att låta utanordna sistnämnda belopp redan under år 1915.

32:o) Kungl. Maj:t har under punkt 32 av denna huvudtitel föreslagit riksdagen att till *anskaffning av rökhjälmar för flottans fartyg* bevilja på extra stat för år 1916 ett anslag av 13,500 kronor. Rökhjälmar
för flottans
fartyg.
(Extra anslag.)
[32.]

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 79—81.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må *till anskaffning av rökhjälmar för flottans fartyg* bevilja på extra stat för år 1916 ett anslag av 13,500 kronor.

Torped- och gnistsignalväsendet m. m.

Anskaffning
av torpeder
och torped-
materiel.
(Extraanslag.)

33:o) I punkt 33 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen *dels* att till komplettering av torpedutredningen å fyra jagare med dubbeltuber bevilja ett anslag av 204,000 kronor och därav på extra stat för år 1916 anvisa ett belopp av 102,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att låta utanordna sistnämnda belopp redan under innevarande år;

[33.]

dels ock att till anskaffning av torpeder i reserv bevilja ett anslag av 200,000 kronor och därav på extra stat för år 1916 anvisa ett belopp av 50,000 kronor.

Departementschefens utredning beträffande detta anslag återfinnes å sid. 81—83.

Utskottets
yttrande.

I Kungl. Maj:ts proposition till 1914 års senare riksdag angående vissa engångskostnader för sjöförsvarets ordnande (nr 156) angavs enligt av andra försvarsberedningen gjord beräkning det totala anslagsbehovet för torpedanskaffning till 704,000 kronor, därav för anskaffning av torpeder för en division jagares dubbeltuber 204,000 kronor och för torpeder i reserv 500,000 kronor. I enlighet med Kungl. Maj:ts i nyssnämnda proposition gjorda framställning beviljade riksdagen för anskaffning av torpedmateriel för flottan ett anslag av 300,000 kronor att utgå av värnskattemedel samt anvisade därav för år 1915 ett belopp av 50,000 kronor. Riksdagen uttalade i samband därmed, att riksdagen ansett det vara av synnerlig vikt, att anskaffningen av erforderligt antal torpeder skulle kunna bedrivas så skyndsamt som möjligt.

Med den nu gjorda framställningen avses att erhålla de anslag för torpedanskaffning, som enligt ovannämnda beräkning erfordras utöver det av värnskattemedel beviljade anslaget.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa,

att riksdagen må

a) till *komplettering av torpedutredningen å fyra jagare med dubbeltuber* bevilja ett anslag av 204,000 kronor och därav på extra stat för år 1916 anvisa ett belopp av 102,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att låta utanordna sistnämnda belopp redan under innevarande år; samt

b) till *anskaffning av torpeder i reserv* bevilja ett anslag av 200,000 kronor och därav på extra stat för år 1916 anvisa ett belopp av 50,000 kronor.

34:o) På grund av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning får utskottet hemställa, Anskaffning
av gnistsignal-
materiel.
(Extra anslag.)

att riksdagen må av det utav 1914 års riksdag till *anskaffning av gnistsignalmateriel* beviljade anslag å 76,400 kronor anvisa på extra stat för år 1916 återstående, ännu icke anvisade beloppet, 38,200 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att låta utanordna sistnämnda belopp redan under innevarande år.

[34.]

35:o) Kungl. Maj:t har under punkt 35 av denna huvudtitel föreslagit riksdagen *dels* att till förseende av kanonbåten Svensksund med en permanent gniststation bevilja på extra stat för år 1916 ett anslag av 12,000 kronor; *dels ock* att till anskaffning av gniststationer för torpedbåtar bevilja på extra stat för år 1916 ett anslag av 27,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att av detta belopp disponera hälften eller 13,500 kronor redan under innevarande år. Gniststationer
till vissa
fartyg.
(Extra anslag.)

[35.]

Beträffande departementschefens utredning i ärendet tillåter sig utskottet att hänvisa till sid. 84—87 av statsrådsprotokollet.

Utskottet, som tagit del av de till ärendet hörande handlingarna, har icke haft något att erinra mot förevarande framställning, i synnerhet som utskottet inhämtat, att gnistmateriel även erfordras för undervisningsändamål och för att tjäna såsom reserv. Utskottet vill i samband härmed uttala, att nya gniststationer icke böra anskaffas för sådana fartyg, som äro avsedda att inom den närmaste tiden utrangeras.

Utskottets
yttrande.

På grund av vad sålunda anförts, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) till *förseende av kanonbåten Svensksund med en permanent gniststation* bevilja på extra stat för år 1916 ett anslag av 12,000 kronor; samt

b) till *anskaffning av gniststationer för torpedbåtar* bevilja på extra stat för år 1916 ett anslag av 27,000 kronor med rätt för Kungl. Maj:t att av detta belopp

disponera hälften eller 13,500 kronor redan under innevarande år.

Stridsgnist-
stationer för
flottans fartyg.
(Extra anslag.)

[36.]

36:o) Under punkt 36 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till anskaffning av stridsgniststationer för flottans fartyg bevilja på extra stat för år 1916 ett anslag av 29,500 kronor. Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 88 och 89 av statsrådsprotokollet.

Utskottet, som tagit del av de till ärendet hörande handlingarna, hemställer,

att riksdagen må till *anskaffning av stridsgniststationer för flottans fartyg* bevilja på extra stat för år 1916 ett anslag av 29,500 kronor.

Försök med
torped-, gnist-
och flyg-
materiel.
(Extra anslag.)

[37.]

37:o) Kungl. Maj:t har i punkt 37 av denna huvudtitel föreslagit riksdagen att till försök med torped-, gnist- och flygmateriel på extra stat för år 1916 bevilja ett anslag av 35,000 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 89—91 av statsrådsprotokollet.

Utskottet får, efter att hava tagit del av handlingarna i ärendet, med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag hemställa,

att riksdagen må till *försök med torped-, gnist- och flygmateriel* på extra stat för år 1916 bevilja ett anslag av 35,000 kronor.

Minväsendet.

Minmateriel.
(Extra anslag.)

[38.]

38:o) I punkt 38 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för anskaffning av minmateriel för flottan bevilja på extra stat för år 1916 ett anslag av 242,300 kronor med rätt för Kungl. Maj:t att låta utanordna detta belopp redan under innevarande år.

Beträffande departementschefens i ämnet lämnade utredning får utskottet hänvisa till sid. 91—93 av statsrådsprotokollet.

Utskottets
yttrande.

I hemlig underdånig skrivelse den 30 september 1913 angående medelsbehov för minväsendet beräknade marinförvaltningen det för anskaffningen av handminmateriel erforderliga anslaget till 876,400 kronor.

Kungl. Maj:t begärde i propositionen nr 156 till 1914 års senare riksdag för anskaffning av minmateriel ett anslag av 300,000 kronor att utgå av värnskattemedel, därav 50,000 kronor borde anvisas för år 1915. Riksdagen biföll detta förslag och uttalade i samband därmed, att riksdagen i likhet med departementschefen ansåge det vara synnerligen angeläget, att behovet av minmateriel fylldes så skyndsamt som möjligt.

För minanskaffningens genomförande under åren 1915—1917 till sammanlagd kostnad av förut angivet belopp 876,400 kronor har nu uppgjorts följande beräkning:

Minanskaffning.	Av värn- skattemedel.	Av extra anslag å nästföljande års stat.	Summa.
	Kronor.	Kronor.	Kronor.
År 1915	50,000	242,300	292,300
» 1916	125,000	167,100	292,100
» 1917	125,000	167,000	292,000
Summa kronor	300,000	576,400	876,400

I enlighet med denna beräkning har Kungl. Maj:t nu begärt ett extra anslag av 242,300 kronor, avsett att utanordnas redan under år 1915, och har utskottet icke funnit något att däremot erinra.

Utskottet hemställer sålunda,

att riksdagen må för *anskaffning av minmateriel för flottan* bevilja på extra stat för år 1916 ett anslag av 242,300 kronor med rätt för Kungl. Maj:t att låta utanordna detta belopp redan under innevarande år.

39:o) Med anledning av Kungl. Maj:ts i punkt 39 av denna huvudtitel gjorda framställning får utskottet, efter att hava tagit del av de till ärendet hörande handlingarna, hemställa,

Försök med
minmateriel.
(Extra anslag.)

[39.]

att riksdagen må för *försök med minmateriel* på extra stat för år 1916 bevilja ett anslag av 30,000 kronor med rätt för Kungl. Maj:t att därav disponera 10,000 kronor redan under innevarande år.

E. Kustartilleriet.

Avlöning.

Avlöning för
kustartilleriets
personal.
(Ordinarie an-
slag.)

[40.]

40:o) Kungl. Maj:t har under punkt 40 av denna huvudtitel föreslagit riksdagen *dels* att godkänna stat för kustartilleriets personal av den lydelse, bilagan nr 12 vid förenämnda statsrådsprotokoll angående femte huvudtiteln utvisar; *dels ock* att i riksstaten för år 1916 öka förslagsanslaget till avlöning för kustartilleriets personal, nu 1,413,908 kronor, med 57,348 kronor till 1,471,256 kronor.

Departementschefens utredning i detta ämne återfinnes å sid 95—100 av åberopade statsrådsprotokollet.

Utskottets
yttrande.

I propositionen nr 60 angående sjöförsvarets ordnande framlade Kungl. Maj:t för 1914 års senare riksdag uppsättningsplan för kustartilleriets stampersonal under åren 1915—1919. Riksdagen anförde i detta ämne bland annat, att riksdagen, som godkänt nämnda uppsättningsplan, därvid förutsatt, att vid planens tillämpning sådana jämkningar skulle vidtagas, som visade sig erforderliga med hänsyn till möjligheten att kunna besätta de för varje särskilt år nytillkomna beställningarna.

Vad angår kustartilleriets officerspersonal skulle enligt nämnda uppsättningsplan officersbeställningarnas antal för år 1915 ökas med 11, men då riksdagen funnit, att samtliga dessa beställningar icke kunde under år 1915 besättas, hade på grund därav och efter närmare övervägande ökningen inskränkts till 7.

För år 1916 har Kungl. Maj:t nu föreslagit en ökning av officersbeställningarnas antal med 9, nämligen samtliga de beställningar, som enligt uppsättningsplanen skulle tillkomma sistnämnda år med undantag av en löjtnantsbeställning. De fyra officersbeställningar åter, som enligt uppsättningsplanen skulle hava tillkommit år 1915, men som i den av riksdagen godkända staten för detta år utesluts, äro avsedda att upptagas först framdeles, i den mån som utsikter förefinnas att besätta jämväl dessa beställningar.

Den nu föreslagna ökningen för år 1916 med 9 officersbeställningar omfattar 1 överstelöjtnant, 1 major, 2 kaptener av 1:a klassen,

1 kapten av 2:a klassen, 2 löjtnanter och 2 underlöjtnanter eller fänrikar.

I fråga om antalet underofficers- och manskapsbeställningar överensstämmer Kungl. Maj:ts förslag med den godkända uppsättningsplanen.

Den nu framlagda staten för kustartilleriets personal slutar å ett utgiftsbelopp av 1,532,557 kronor 60 öre. I likhet med vad som skett för år 1915, har förslagsanslaget till avlöning för kustartilleriets personal av Kungl. Maj:t beräknats till beloppet enligt staten, minskat med 4 procent eller 61,302 kronor 30 öre, till 1,471,255 kronor 30 öre eller avrundat 1,471,256 kronor.

Emot vad Kungl. Maj:t i fråga om detta anslag föreslagit har utskottet icke haft något att erinra.

Utskottet hemställer sålunda,

att riksdagen må

a) godkänna stat för kustartilleriets personal av den lydelse, bilagan nr 12 vid statsrådsprotokollet den 14 januari 1915 angående femte huvudtiteln utvisar;

b) i riksstaten för år 1916 öka förslagsanslaget till avlöning för kustartilleriets personal, nu 1,413,908 kronor, med 57,348 kronor till 1,471,256 kronor.

41:o) Med anledning av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning får utskottet hemställa,

att riksdagen må i likhet med vad för innevarande år ägt rum till *personligt lönetillägg åt sergeanten över stat vid kustartilleriet Anders Gustaf Sjöqvist* på extra stat för år 1916 anvisa ett belopp av 580 kronor.

Personligt
lönetillägg till
sergeanten
över stat vid
kustartilleriet
A. G. Sjöqvist.
(Extra anslag.)

[41.]

Intendenturen.

42:o) I punkt 42 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i riksstaten för år 1916 minska reservationsanslaget till beklädnad åt kustartilleriets manskap, nu 142,704 kronor, med 304 kronor till 142,400 kronor.

Beklädnad åt
kustartille-
riets manskap.
(Ordinarie
anslag.)

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 101—104 av statsrådsprotokollet.

[42.]

Förevarande anslag är av Kungl. Maj:t för år 1916 upptaget till samma belopp, som angivits i propositionen nr 60 till 1914 års senare riksdag.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må i riksstaten för år 1916 minska reservationsanslaget till beklädnad åt kustartilleriets manskap, nu 142,704 kronor, med 304 kronor till 142,400.

Naturaunder-
håll åt
personal vid
kustartilleriet.
(Ordinarie
anslag.)

[43.]

43:o) Kungl. Maj:t har i punkt 43 av denna huvudtitel föreslagit riksdagen att i riksstaten för år 1916 höja förslagsanslaget till naturaunderhåll åt personal vid kustartilleriet, nu 549,900 kronor, med 31,800 kronor till 581,700 kronor.

Beträffande den av departementschefen i ärendet lämnade utredningen hänvisas till statsrådsprotokollet sid. 104 och 105.

Jämväl detta anslag är av Kungl. Maj:t för år 1916 angivet till samma belopp, som i de för 1914 års senare riksdag framlagda beräkningarna.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må i riksstaten för år 1916 höja förslagsanslaget till naturaunderhåll åt personal vid kustartilleriet, nu 549,900 kronor, med 31,800 kronor till 581,700 kronor.

Nybyggnad och underhåll.

Förplägnads-
anstalt i Vax-
holms och
Oskar-Fred-
riksborgs
fästning.

(Extra anslag.)

[44.]

44:o) Kungl. Maj:t har i punkt 44 av denna huvudtitel föreslagit riksdagen att till en förplägnadsanstalt i Vaxholms och Oskar-Fredriksborgs fästning bevilja ett anslag av 333,514 kronor samt därav på extra stat för år 1916 anvisa ett belopp av 166,757 kronor.

Över denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla

Övningar.

Kustartil-
leriets krigs-
beredskap och
övningar.

(Ordinarie
anslag.)

[45.]

45:o) I punkt 45 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i riksstaten för år 1916 höja reservationsanslaget till kustartilleriets krigsberedskap och övningar, nu 421,700 kronor, med 30,000 kronor till 451,700 kronor.

Departementschefens anförande i ämnet återfinnes å sid. 115—117 av åberopade statsrådsprotokollet.

Kungl. Maj:ts förslag beträffande detta anslag överensstämmer med anslagets beräkning för år 1916 enligt den för 1914 års senare riksdag framlagda planen för sjöförsvarets ordnande för åren 1915—1919.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må i riksstaten för år 1916 höja reservationsanslaget till kustartilleriets krigsberedskap, och övningar, nu 421,700 kronor, med 30,000 kronor till 451,700 kronor.

46:o) Kungl. Maj:t har i punkt 46 av denna huvudtitel föreslagit riksdagen att i riksstaten för år 1916 höja förslagsanslaget till kustartilleribeväringsens avlöning och beklädnad m. m., nu 313,800 kronor, med 116,200 kronor till 430,000 kronor.

Beträffande den i ärendet lämnade utredningen får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 117—121.

I de av Kungl. Maj:t för 1914 års senare riksdag framlagda beräkningarna rörande anslagsbehoven för kustartilleriet för åren 1915—1919 hade det nu förevarande anslaget — under förutsättning att en år 1916 uppstående merkostnad för en halv årsklass icke vapenföra värnpliktigas tjänstgöring bestredes av värnskattemedel — för åren 1916—1919 upptagits till enahanda belopp 332,000 kronor. Enligt riksdagens beräkningar, som avsåge anslagsbehovet för år 1919, komme detsamma att då böra uppgå till 430,315 kronor. Till detta sistnämnda belopp, avrundat till 430,000 kronor, har Kungl. Maj:t nu föreslagit att anslaget skulle bestämmas.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må i riksstaten för år 1916 höja förslagsanslaget till kustartilleribeväringsens avlöning och beklädnad m. m., nu 313,800 kronor, med 116,200 kronor till 430,000 kronor.

Kustartilleri-
beväringsens
avlöning och
beklädnad
m. m.

(Ordinarie
anslag.)

[46.]

Utskottets
yttrande.

Artilleribehov.

47:o) På grund av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning får utskottet hemställa,

att riksdagen må av det utav 1913 års riksdag för anskaffning av övningsmateriel för kustartilleriets utbildning i skjutning beviljade anslag å 95,000 kronor

Övnings-
materiel för
kustartille-
riets utbild-
ning i skjut-
ning.

(Extra anslag.)

[47.]

anvisa på extra stat för år 1916 återstående, ännu icke anvisade beloppet 31,600 kronor.

Nya kärnrör
för kanoner
vid kustbefäst-
ningarna.
(Extra anslag.)

48:o) I punkt 48 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till nya kärnrör för kanoner vid kustbefästningarna bevilja ett anslag av 93,850 kronor och därav på extra stat för år 1916 anvisa ett belopp av 31,300 kronor med rätt för Kungl. Maj:t att disponera sistnämnda belopp redan under innevarande år.

[48.]

Beträffande utredningen i ärendet hänvisas till statsrådsprotokollet sid. 122—124.

Utskottets
yttrande.

Förevarande framställning, som avser anskaffande av nya kärnrör till 8 medelsvåra och 5 lätta kanoner, är föranledd därav att en del äldre kanoner, vilka äro i behov av vissa reparationer, enligt den av 1914 års senare riksdag godkända planen för det fasta kustförsvarets stärkande fortfarande och tillsvidare beräknas skola ingå i kustbefästgarnas bestyckning.

Med tillstyrkande av bifall till vad Kungl. Maj:t sålunda föreslagit får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *nya kärnrör för kanoner vid kustbefästningarna* bevilja ett anslag av 93,850 kronor och därav på extra stat för år 1916 anvisa ett belopp av 31,300 kronor med rätt för Kungl. Maj:t att disponera sistnämnda belopp redan under innevarande år.

Eldlednings-
anordningar
vid nuvarande
kustbefäst-
ningar.
(Extra anslag.)

49:o) Kungl. Maj:t har vidare under punkt 49 föreslagit riksdagen att till eldledningsanordningar vid nuvarande kustbefästningar bevilja ett anslag av 180,700 kronor samt därav på extra stat för år 1916 anvisa ett belopp av 90,350 kronor.

[49.]

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 124 och 125 av statsrådsprotokollet.

Utskottets
yttrande.

I det vid propositionen nr 60 till 1914 års senare riksdag fogade statsrådsprotokollet (sid. 223) framhålles, att för eldledningsanordningar vid nuvarande kustbefästningar krävdes ett belopp, vilket av andra försvarsberedningen beräknats till 360,700 kronor.

Ungefär hälften av detta belopp eller 180,000 kronor ingår i det anslag av 13,748,690 kronor, vilket senaste riksdag beviljade till ny-

anläggningar och nyanskaffningar för det fasta kustförsvarets stärkande.

Med det nu begärda anslaget avses täckande av återstoden av den för ändamålet beräknade kostnaden eller 180,700 kronor; och skulle härav 90,350 kronor anvisas på extra stat för år 1916.

Då utskottet icke haft något att erinra mot vad Kungl. Maj:t sålunda föreslagit, får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *eldledningsanordningar vid nuvarande kustbefästningar* bevilja ett anslag av 180,700 kronor samt därav på extra stat för år 1916 anvisa ett belopp av 90,350 kronor.

50:o) I punkt 50 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till anordningar vid nuvarande kustbefästningar för ökande av artilleriets eldhastighet m. m. på extra stat för år 1916 bevilja ett anslag av 55,000 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 125 och 126 av statsrådsprotokollet.

Anordningar
vid nuvarande
kustbefäst-
ningar för
ökande av ar-
tilleriets eld-
hastighet
m. m.

(Extra anslag.)

Utskottet, som tagit del av handlingarna i detta ärende, hemställer,

[50.]

att riksdagen må till *anordningar vid nuvarande kustbefästningar för ökande av artilleriets eldhastighet m. m.* på extra stat för år 1916 bevilja ett anslag av 55,000 kronor.

Minväsendet.

51:o) Med bifall till vad Kungl. Maj:t i punkt 51 av denna huvudtitel föreslagit och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet sid. 127 i ärendet innehåller får utskottet hemställa,

Permanent
mineringar
vid kustbe-
fästningarna.

(Extra anslag.)

att riksdagen må av det utav 1913 års riksdag för ändring av de permanenta mineringarna vid Vaxholms och Oskar-Fredriksborgs samt Karlskrona fästningar beviljade anslaget å 600,000 kronor anvisa för permanenta mineringar vid kustbefästningarna

[51.]

på extra stat för år 1916 ett belopp av 120,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att därav disponera hälften eller 60,000 kronor redan under innevarande år.

Komplettering
av Älvsborgs
fästnings min-
materiel.
(Extra anslag.)

52:o) Kungl. Maj:t har i punkt 52 av denna huvudtitel föreslagit riksdagen att till komplettering av Älvsborgs fästnings minmateriel på extra stat för år 1916 bevilja ett anslag av 27,600 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att därav disponera ett belopp av 14,200 kronor redan under innevarande år.

[52.]

Beträffande utredningen i ärendet tillåter sig utskottet hänvisa till sid. 127 och 128 av åberopade statsrådsprotokollet.

Efter att hava tagit del av handlingarna i detta ärende får utskottet med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa,

att riksdagen må till komplettering av Älvsborgs fästnings minmateriel på extra stat för år 1916 bevilja ett anslag av 27,600 kronor med rätt för Kungl. Maj:t att därav disponera ett belopp av 14,200 kronor redan under innevarande år.

F. Flottan och kustartilleriet.

Reservstat för
marinen.
(Ordinarie
anslag.)

[53.]

53:o) Under punkt 53 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, med godkännande av stat för reservstat för marinen av den lydelse, bilagan nr 14 vid förenämnda statsrådsprotokoll angående femte huvudtiteln utvisar, i riksstaten för år 1916 under femte huvudtiteln uppföra ett nytt, ordinarie förslagsanslag till avlöning för reservstat för marinen till belopp av 12,549 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 128—132 av statsrådsprotokollet.

Utskottets
yttrande.

Enligt de av 1914 års senare riksdag antagna allmänna grunder för upprättande av reservstat för marinen skulle statens första uppsättande taga sin början med år 1916; och upptager den nu framlagda staten för nämnda år beträffande flottan 1 regementsofficers, 2 kaptensoch 1 underofficersbeställning samt vidkommande kustartilleriet 1 kaptensoch 1 underofficersbeställning.

Utskottet, som icke haft något att erinra mot vad Kungl. Maj:t i detta ämne föreslagit, hemställer,

att riksdagen må med godkännande av stat för reservstat för marinen av den lydelse, bilagan nr 14 vid statsrådsprotokollet den 14 januari 1915 angående femte huvudtiteln utvisar, i riksstaten för år 1916 under femte huvudtiteln uppföra ett nytt, ordinarie förslagsanslag till avlöning för reservstat för marinen till belopp av 12,549 kronor.

G. Diverse.

54:o) Kungl. Maj:t har under punkt 54 av denna huvudtitel föreslagit riksdagen att för anordnande av en marinläkarkurs bevilja på extra stat för år 1916 ett anslag av 5,400 kronor.

Anordnande
av en marin-
läkarkurs.
(Extra anslag.)

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 132—134 av statsrådsprotokollet.

[54.]

Med denna framställning avses anordnande år 1916 av sådan marinläkarkurs, som alltsedan marinläkarkåren organiserades vartannat år under marinöverläkarens ledning hållits i Stockholm.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må för *anordnande av en marinläkarkurs* bevilja på extra stat för år 1916 ett anslag av 5,400 kronor.

55:o) Med tillstyrkande av vad Kungl. Maj:t under punkt 55 av denna huvudtitel föreslagit och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet å sid. 136 och 137 i ämnet innehåller får utskottet hemställa,

Arvoden åt
vid skepps-
gossekåren i
Marstrand
anställda per-
soner samt
medikamenter,
bad m. m.
(Extra anslag.)

att riksdagen må i likhet med vad för innevarande år ägt rum för *arvoden åt vid skeppsgossekåren i Marstrand anställda personer samt medikamenter, bad m. m.* på extra stat för år 1916 bevilja ett anslag av 10,798 kronor.

[55.]

Trycknings-
kostnader.
(Ordinarie
anslag.)

[56.]

56:o) I punkt 56 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i riksstaten för år 1916 öka förslagsanslaget till tryckningskostnader från 25,031 kronor med 16 kronor till 25,047 kronor.

Då Kungl. Maj:t rörande detta anslag icke föreslagit annan ändring än som erfordras för jämnande av huvudtitelns slutsumma, får utskottet hemställa,

att riksdagen må i riksstaten för år 1916 upptaga förslagsanslaget till tryckningskostnader till oförändrat belopp, 25,031 kronor, dock att i anslaget må göras den jämkning, som kan erfordras för jämnande av huvudtitelns slutsumma.

Hyresutgifter.
(Extra anslag.)

[57.]

57:o) Kungl. Maj:t har under punkt 57 av denna huvudtitel föreslagit riksdagen *dels* att till bestridande av vissa hyresutgifter under femte huvudtiteln bevilja på extra stat för år 1916 ett anslag av 17,000 kronor;

dels ock medgiva, att, därest till hyresutgifter för marinförvaltningen i detta anslag ingående belopp av 5,000 kronor icke skulle visa sig tillräckligt för ändamålet, vad därutöver erfordras må utgå av femte huvudtitelns allmänna besparingar eller ock förskjutas av tillgängliga medel, att till ersättande anmälas hos riksdagen.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 138 och 139 av statsrådsprotokollet.

Utskottets
yttrande.

Förevarande anslag, som med enahanda belopp utgått jämväl för åren 1914 och 1915, är avsett för följande utgifter, nämligen till förhyrande av lokaler för marinförvaltningen 5,000 kronor, för sjökrigshögskolan 8,000 kronor och för kustartilleriets chefsexpedition 3,000 kronor samt såsom hyresbidrag till sjöunderofficerssällskapet i Karlskrona 1,000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) till *bestridande av vissa hyresutgifter under femte huvudtiteln* bevilja på extra stat för år 1916 ett anslag av 17,000 kronor; samt

b) medgiva, att, därest till hyresutgifter för marinförvaltningen i detta anslag ingående belopp av 5,000 kronor icke skulle visa sig tillräckligt för ändamålet, vad därutöver erfordras må utgå av femte huvudtitelns allmänna besparingar eller ock förskjutas av tillgängliga medel att till ersättande anmälas hos riksdagen.

II. H A N D E L N.

Sjökarteverket.

58:o) Under punkt 58 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att i sjökarteverket anställt biträde av lägre grad, som efter intjänande av båda ålderstilläggen i denna grad befordras till biträdesbefattning av högre grad, må omedelbart komma i åtnjutande av ett ålderstillägg i den högre graden.

Sjökarte-
verket.
(Ordinarie
anslag.)
[58.]

Denna framställning ansluter sig till vad chefen för finansdepartementet i ämnet anfört under avdelningen: »För flera huvudtitlar gemensamma frågor» och har icke föranlett någon erinran från utskottets sida.

Utskottet hemställer sålunda,

att riksdagen må medgiva, att i sjökarteverket anställt biträde av lägre grad, som efter intjänande av båda ålderstilläggen i denna grad befordras till biträdesbefattning av högre grad, må omedelbart komma i åtnjutande av ett ålderstillägg i den högre graden.

59:o) På grund av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning får utskottet hemställa,

Utförande av
sjömätningar.
(Extra anslag.)

att riksdagen må i likhet med vad för innevarande år ägt rum till utförande av sjömätningar bevilja på extra stat för år 1916 ett anslag av 89,400 kronor.

[59.]

Lots- och fyrväsendet.

60:o) Under punkterna 60 och 61 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avvaktan på den proposition angående beviljande av anslag för lots- och fyrinrättningen med livräddningsanstalterna m. m., Kungl. Maj:t må komma att till riksdagen avlåta, dels i det till lots- och fyrinrättningen med livräddningsanstalterna uppförda ordinarie anslaget, nu 3,640,652 kronor, beräkna en förhöjning av 44,492 kronor och sålunda beräkna anslaget i dess helhet till 3,685,144 kronor,

Lots- och fyr-
inrättningen
med livrädd-
ningsanstal-
terna.
(Ordinarie
och extra
anslag.)
[60 och
61.]

dels ock för säkerhetsanstalterna för sjöfarten bland de extra anslagen å femte huvudtiteln för år 1916 beräkna ett belopp av 460,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en den 29 januari 1915 till riksdagen avlåten proposition, (nr 33), under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över sjöförsvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

dels godkänna avlöningsstater för lotspersonalen och för fyrpersonalen av den lydelse, bilagorna nr 1 och 2 vid nämnda protokoll utvisa;

dels, med godkännande tillika av ej mindre förordad ökning i anvisningen för avlöningsstaten för personalen vid livräddningsanstalterna än även förordad minskning i anvisningen för övergångs- och indragningsstaten, i riksstaten för år 1916 öka förslagsanslaget till lots- och fyrinrättningen med livräddningsanstalterna

nu	kronor 3,640,652: —
med	» 12,272: —
till	kronor 3,652,924: —

dels ock till säkerhetsanstalterna för sjöfarten bevilja på extra stat för år 1916 ett anslag av 460,000 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet tillåter sig utskottet hänvisa till det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet.

Utskottets
yttrande.

1914 års senare riksdag har, med godkännande av stater för lotsstyrelsen och lotsverket, att gälla från och med år 1915, bestämt anslaget till lots- och fyrinrättningen med livräddningsanstalterna till ett mot staternas sammanlagda slutsumma svarande belopp av 3,640,652 kronor, att utgå såsom förslagsanslag.

Tillika har riksdagen till säkerhetsanstalterna för sjöfarten beviljat på extra stat för år 1915 ett anslag av 460,000 kronor.

Enligt Kungl. Maj:ts nu framlagda beräkningar skulle medelsbehovet under anslagstiteln: »Lots- och fyrinrättningen med livräddningsanstalterna» bliva följande:

	För 1915 av riks- dagen an- visat. Kronor.	För 1916 beräknat behov. Kronor.	Ökning. Kronor.	Minsk- ning. Kronor.
Lotsstyrelsen	111,155	111,155	—	—
Befälet vid lotsverket	73,450	73,450	—	—
Lotspersonalen	1,656,700	1,656,400	—	300
Fyrpersonalen	709,300	723,900	14,600	—
Personalen å lotsverkets ångfartyg	86,750	86,750	—	—
Personalen vid livräddningsanstalterna	9,318	9,570	252	—
Undervisningsanstalterna	13,000	13,000	—	—
Omkostnadsstat	684,549	684,549	—	—
Övergångs- och indragningsstat	31,430	29,150	—	2,280
Pensionsstat	265,000	265,000	—	—
Summa kronor	3,640,652	3,652,924	14,852	2,580

Den av Kungl. Maj:t nu föreslagna ökningen av ifrågavarande anslagstitel belöper sig sålunda till 12,272 kronor.

Vidkommande avlöningsstaten för *lotspersonalen* har Kungl. Maj:t föreslagit indragning av en överlotsbefattning och i samband därmed ökning av anvisningen till förmansarvoden ävensom upptagande å samma stat av en ny lotsbefattning, avsedd för Oxelösunds lotsplats.

Å avlöningsstaten för *fyrpersonalen* har Kungl. Maj:t föreslagit upptagande av 6 nya beställningar (1 fyrmästare, 2 fyrvaktare och 3 fyrbiträden) och beredande av arvoden till ytterligare 3 extra biträden, varjämte begärts vissa höjningar i anvisningarna till hyresbidrag m. m., vilka höjningar betingas genom tillkomsten av de sålunda föreslagna nya befattningarna. Ifrågavarande förstärkning av fyrpersonalen blir, enligt vad i ärendet framhållits, erforderlig under år 1916 till följd av den av riksdagen godkända anskaffningen av ett fyrskepp och en mistsirén.

För anordnande av en livräddningsstation med raketapparat vid Hanö har Kungl. Maj:t vidare för bemanning av en sådan station beräknat en höjning i anvisningen till avlöningsstaten för *personalen vid livräddningsanstalterna* om 252 kronor.

Slutligen har från *övergångs- och indragningsstaten* avförts avlöningsförmånerna till fyra personer, vilka avlidit eller erhållit avsked.

Vad Kungl. Maj:t sålunda föreslagit i fråga om ordinarie anslaget till lots- och fyrrättningen med livräddningsanstalterna har icke för-
anlett någon erinran från utskottets sida.

Det begärda extra anslaget till säkerhetsanstalterna för sjöfarten är upptaget till enahanda belopp, som beviljats för år 1915 eller 460,000 kronor, och är avsett att användas för följande ändamål:

återstående halva kostnaden för ett nytt fyrskepp för Norra Kvarken	kronor 125,000: —
mistsignalapparat för Agö fyrplats	» 26,100: —
mistsignalapparat vid Måseskär	» 3,000: —
anskaffande av en motorlotskutter för vardera av Vrångö och Brännö lotsplatser utanför Göteborg	» 33,000: —
reparation av hamnen vid Dämmans fyrplats	» 50,000: —
förbättring av säkerhetsanstalterna vid Östergarns fyrplats	» 68,500: —
ny fyr vid Ispeudde	» 6,500: —
ny fyr vid Kapellhamnsviken	» 4,000: —
fortsatt införande av aga-belysning vid mindre fyrrar	» 77,400: —
ny fyr vid Stenshuvud	» 6,500: —
ny fyr vid Simrishamn	» 11,000: —
förbättrad fyrbelysning i farleden till Örnsköldsvik	» 12,000: —
ny fyr på Franska Stenarna	» 5,000: —
ny fyr för insegling till Hunnebostrand	» 5,000: —
ny mistsignalapparat vid Hållö	» 6,500: —
anordnande av en livräddningsstation å Hanö	» 2,500: —
anskaffning av en lysboj vid Bellonagrund	» 6,000: —
anskaffande av en lysboj vid grundet Tröskeln	» 6,000: —
anskaffning av en lysboj vid grundet Blackan	» 6,000: —
<hr/>	
Summa kronor 460,000: —	

Beträffande den ifrågasatta mistsignalapparaten vid Agö fyrplats har utskottet av upprättat kostnadsförslag inhämtat, att i den beräknade kostnadssumman, 26,100 kronor, ingår ett för byggande av fyrmästarebostad av trä med källare avsett belopp av 10,480 kronor. Denna byggnadskostnad har utskottet visserligen funnit väl hög för ett hus som det nu ifrågavarande, men har utskottet, med hänsyn till vissa i ämnet erhållna upplysningar, i allt fall icke velat motsätta sig förslaget i denna del.

Vidkommande de begärda två motorlotskuttrarna för Vrångö och Brännö lotsplatser utanför Göteborg har utskottet icke ansett sig böra framställa någon erinran mot det för deras anskaffande begärda anslagsbeloppet.

Då någon utredning emellertid icke föreligger i fråga om grunderna för bestridandet av kostnaderna för anskaffning av ny båtmateriel å de olika lotsplatserna, har utskottet velat bestämt uttala, att utskottet med sitt tillstyrkande av Kungl. Maj:ts nu föreliggande förslag till anskaffning av motorbåtar vid Vrångö och Brännö icke tagit ståndpunkt i frågan om huru för framtiden vid nyanskaffning av båtmateriel för lotsverket skall förfaras.

Utskottet vill i detta samband uttala, att då varaktigheten av lotsarnas båtmateriel liksom även den reparationskostnad, som materielen kräver, i icke ringa grad är beroende av huruvida materielen ifråga väl underhålls, det synes utskottet önskvärt, att sådana anordningar träffas, att lotsarna få ekonomiskt intresse av att omsorgsfullt underhålla den båtmateriel, som är dem anförtrodd.

Utskottet har uppmärksammat, att Kungl. Maj:ts förslag om anordnande av en ny fyr vid Ispeudde föranleder indragning av bevakningen därstädes. Enligt vad utskottet inhämtat, uppehålls av denna anledning för närvarande en fyrvaktarebefattning på förordnande i avvaktan på riksdagens beslut i fråga om den föreslagna nya fyren därstädes.

Då utskottet icke funnit något att anmärka emot de övriga utgiftsposter, för vilka det begärda extra anslaget till säkerhetsanstalterna för sjöfarten beräknats, får utskottet tillstyrka detsamma.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må

a) godkänna avlöningsstater för lotspersonalen och för fyrpersonalen av den lydelse, bilagorna b och c vid detta utlåtande utvisa;

b) med godkännande tillika av ej mindre förordad ökning i anvisningen för avlöningsstaten för personalen vid livräddningsanstalterna än även förordad minskning i anvisningen för övergångs- och indragningsstaten, i riksstaten för år 1916 öka förslagsanslaget till lots- och fyrrinrättningen med livräddningsanstalterna

nu	kronor 3,640,652: —
med	» 12,272: —
till	kronor 3,652,924: —

c) till säkerhetsanstalterna för sjöfarten bevilja på extra stat för år 1916 ett anslag av 460,000 kronor.

Undervisningsanstalter för sjöfart samt nautisk-meteorologiska byrån.

Nautisk-meteorologiska byrån.

(Ordinarie anslag.)

[62.]

61:o) Kungl. Maj:t har i punkt 62 av denna huvudtitel föreslagit riksdagen att med godkännande av stat för nautisk-meteorologiska byrån av den lydelse, bilagan nr 15 vid förutnämnda statsrådsprotokoll angående femte huvudtiteln utvisar, i riksstaten för år 1916 uppföra ordinarie anslaget till nautisk-meteorologiska byrån med samma belopp som i staten för år 1915, eller 26,100 kronor.

Beträffande departementschefens utredning i detta ärende får utskottet hänvisa till sid. 150 och 151 av statsrådsprotokollet.

Utskottets yttrande.

Då en del, 10,000 kronor, av ifrågavarande anslag är av bestämt anslags natur och återstoden, 16,100 kronor, är att betrakta såsom reservationsanslag, har Kungl. Maj:t nu föreslagit en förändrad uppställning av staten för nautisk-meteorologiska byrån och en därav föranledd jämkning av anmärkningarnas avfattning.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med godkännande av stat för nautisk-meteorologiska byrån av den lydelse, bilagan nr 15 vid statsrådsprotokollet den 14 januari 1915 angående femte huvudtiteln utvisar, i riksstaten för år 1916 uppföra ordinarie anslaget till nautisk-meteorologiska byrån med samma belopp som i staten för år 1915, eller 26,100 kronor, därav bestämt anslag 10,000 kronor och reservationsanslag 16,100 kronor.

Förstärkning av arbetskrafterna vid nautisk-meteorologiska byrån.

(Extra anslag.)

[63.]

62:o) I punkt 63 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för arvode åt ytterligare en assistent vid nautisk-meteorologiska byrån på extra stat för år 1916 anvisa ett förslagsanslag å högst 3,500 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 151—153 av statsrådsprotokollet.

För ifrågavarande ändamål har riksdagen för vart och ett av åren 1913—1915 beviljat ett extra anslag av 3,000 kronor. Anslaget har nu föreslagits till 3,500 kronor för att den assistent, till vilken arvodet i fråga för närvarande utgår, må komma i åtnjutande av en avlöningsförhöjning, som av i statsrådsprotokollet angiven anledning ansetts skälig.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må för arvode åt ytterligare en assistent vid nautisk-meteorologiska byrån på extra stat för år 1916 anvisa ett förslagsanslag å högst 3,500 kronor.

63:o) Beträffande övriga i nu gällande riksstat under femte huvudtiteln upptagna ordinarie anslag har någon förändring icke ifrågasatts; och får utskottet hemställa,

Övriga ordinarie anslag.

att samtliga de ordinarie anslag under femte huvudtiteln, vilka icke här ovan blivit särskilt omför-mälda, må i riksstaten för år 1916 upptagas till oför-ändrade belopp.

Stockholm den 16 mars 1915.

På statsutskottets vägnar:

CARL SWARTZ.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

Från Första kammaren: herrar *C. J. G. Swartz, S. H. Kvarnzelius, O. Jonsson, O. M. Strömberg, H. F. Lamm, H. H. K. Ericson, A. Åström, C. G. Ekman, A. C. Lindblad, G. M. H. Ekelund, J. Nilsson* och *A. Pers* samt

från Andra kammaren: herrar *A. Ekman, F. W. Thorsson, H. Andersson* i Skivarp, *K. V. Rydén* i Malmö, *G. Odqvist, E. A. Nilson* i Örebro, *N. A. Nilsson* i Kabbarp, *A. Wiklund, A. Anderson* i Råstock, *A. R. Lundblad, J. A. Ingvarson* och *S. Bengtsson* i Norup med undantag därav att i behandlingen av punkterna 1—43 i stället för herr *C. G. Ekman* deltagit herr *F. Berglund*.

Reservation:

vid *punkt 15* (ang. krigsfartygsmateriel) av herrar *A. C. Lindblad*, *F. W. Thorsson*, *K. V. Rydén* i Malmö, *N. A. Nilsson* i Kabbarp, *A. Anderson* i Råstock och *J. A. Ingvarson*, vilka anförde:

»Sedan det stora europeiska kriget i snart åtta månader pågått och erfarenheter vunnits angående olika krigsfartygstypers betydelse för kriget, framstår det för envar — som ej av förutfattade meningar envisas att ställa sig oemottaglig för alla lärdomar — att det är *torpeden och undervattensbåten*, som jämte minan dominera det moderna sjökriget. Miniaturslagskepp av F-typen äro — ännu mera än vad pansarjättarna visat sig vara — dömda till överksamhet eller undergång, om de en gång skulle våga sig ut på öppet vatten. Erfarenheten har sålunda givit rätt åt den åskådning, som av socialdemokraterna framfördes i motion vid försvarsriksdagen 1914. Hade riksdagen godtagit dessa förslag, skulle vårt land för en kostnad som med ungefär 10 miljoner årligen understiger den blivande flottbudgeten, skaffat sig ett för vår självständighet starkare och tryggare sjöförsvar, än det av den s. k. sakkunskapen förordade.

Bindande riksdagsbeslut, uppgjorda leveranskontrakt och hänsyn till den utrikespolitiska situationen omöjliggöra visserligen för oss att för närvarande framställa yrkanden om ändringar i Kungl. Maj:ts nu föreliggande förslag, men ha vi genom detta uttalande för framtiden velat förbehålla oss fria händer att arbeta för en lösning av sjöförsvarsfrågan i enlighet med den uppfattning åt vilken vi förut givit uttryck.»

Bilaga a.

Stat för flottans poliskår.

Antal			Arvode för år.	Summa kronor.
Karlskrona station.	Stockholms station.			
1	—	Poliskommissarie	1,900	1,900
—	1	Överkonstapel, tillika tjänstgörande såsom poliskommissarie	2,400	2,400
3	2	Överkonstaplar	1,800	9,000
19	17	Konstaplar	1,400	50,400
		Inkvarteringsbidrag, förslagsvis	—	3,900
		Vikariatsersättning, förslagsvis	—	4,500
		Till extra konstaplar:		
		vid Karlskrona station	kr. 1,500: —	
		» Stockholms »	» 1,500: —	3,000
		Till uppmuntringspenningar:		
		åt personalen vid Karlskrona station	kr. 1,000: —	
		» » » Stockholms »	» 1,000: —	2,000
		Summa kronor	—	77,100

Anmärkningar:

1:o. Till polispersonalen utgå två ålderstillägg, vardera utgörande för poliskommissarie 200 kronor och för en var av överkonstaplarna och konstaplarna 100 kronor, det första ålderstillägget efter 5 års och det andra efter 10 års väl vitsordad tjänstgöring inom samma grad.

2:o. Till överkonstapel och konstapel, som icke åtnjuter fri bostad i kronans hus, utgår, i den ordning reglementet för marinen bestämmer, inkvarteringsbidrag med ett efter år räknat belopp av:

	vid Karlskrona station.	vid Stockholms station.
för överkonstapel	240 kronor	300 kronor.
» konstapel	180 »	240 »

Bil. b.

Avlöningsstat för lotspersonalen.

	Lön.	Tjänstgöringspennin- gar-	Beklädnads- bidrag.	Summa	Anmärkningar.
Bestämt anslag.					
1 överlots.....	1,300	600	100	2,000	} Efter 3 år kan lönen höjas med 100 kr., efter 6 år med ytterligare 100 kr. och efter 9 år med än ytterligare 100 kr.
17 överlotsar.....	22,100	10,200	1,700	34,000	
1 lots.....	1,000	300	100	1,400	
567 lotsar.....	567,000	170,100	56,700	793,800	
Lönetillägg åt mästerylotsar ...	—	—	—	28,300	
	—	—	—	859,500	
Förslagsanslag.					
Förmansarvoden.....	kr. 14,000:—				
Andel i lotspenningar	» 480,000:—				
Ålderstillägg	» 136,500:—				
Ortstillägg	» 1,800:—				
Vikariatsersättning	» 1,000:—				
Ersättning för mistad andel i lotspenningar	» 1,000:—				
Arvoden åt extra lotspersonal	» 87,600:—				
Inkomstfyllnad till å gammal stat kvarstående personal	» 75,000:—			796,900	
				Summa kronor	1,656,400

Anm. 1. Avlöning till å gammal stat kvarstående personal avföres å det i staten upptagna bestämda anslag i mån detsamma icke åtgår till avlöande av personal, som å nya staten övergått, samt återstoden å förslagsanslaget till inkomstfyllnad.

Anm. 2. Till mästerylots utgår ett lönetillägg till belopp av 100 kronor årligen.

Anm. 3. För lotspersonal, som åtnjuter förmån av fri bostad eller annan naturaförmån, skall med hänsyn till dessa förmånens värde och förhållandena i orten göras skäligt avdrag å avlöningen enligt lotsstyrelsens bestämmande.

Anm. 4. Till lotspersonal med station och bostad i Stockholm utgår ortstillägg med 200 kronor till överlots samt med 100 kronor till lotsförman, mästerylots och lots.

Anm. 5. Överlots, lotsförman, mästerylots och lots äga åtnjuta andel i lotspenningar på sätt i de vid denna avlöningsstat fogade villkor och bestämmelser närmare stadgas.

Anm. 6. Därest lotsstyrelsen finner ledig befattning kunna indragas eller ledig överlots-tjänst kunna förändras till förmansbefattning, skall anmälan därom av lotsstyrelsen göras hos Kungl. Maj:t, som åger ej mindre i förekommande fall besluta, att ledig befattning skall tillsvidare icke återbesättas, än även, därest överlotstjänst prövas kunna förändras till förmansbefattning, av den för sådan tjänst i staten upptagna avlöning disponera så mycket, som, intilldess förändring i staten kan varda genomförd, erfordras, till avlöning åt den, som förordnas att bestrida de med befattningen förenade göromål.

Anm. 7. Pensionsunderlaget utgör för överlots 1,300 kronor, för mästerylots 1,100 kronor och för lots 1,000 kronor.

Bil. c.

Avlöningsstat för fyrpersonalen.

	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Beklädnadsbidrag.	Summa.	Efter resp. 3, 6 och 9 år kan lönen höjas varje gång med
Bestämt anslag.					
1 fyrmästare å ång- och motorfyrskipp	1,200	800	100	2,100	150
12 d:o å d:o	14,400	9,600	1,200	25,200	
1 d:o å större fast fyr	1,200	700	100	2,000	
15 d:o å d:o	18,000	10,500	1,500	30,000	
1 d:o eller reservfyrmästare å fyrskepp	1,100	700	100	1,900	
5 d:o d:o	5,500	3,500	500	9,500	
1 d:o å mindre fast fyr	1,100	600	100	1,800	
56 d:o å d:o	61,600	33,600	5,600	100,800	100
1 fyrvaktare och befalhavare å fyrskepp eller reservfyrvaktare	900	550	100	1,550	
3 d:o d:o	2,700	1,650	300	4,650	
1 uppbördsfyrvaktare å fast fyr	850	500	100	1,450	
13 d:o å d:o	11,050	6,500	1,300	18,850	
1 fyrvaktare	750	450	100	1,300	
100 d:o	75,000	45,000	10,000	130,000	
1 fyrbiträde	700	400	100	1,200	112,800
94 d:o	65,800	37,600	9,400	112,800	
Provieringsbidrag samt särskilda arvoden och ersättningar	—	—	—	6,000	
				451,100	
Förslagsanslag.					
Ålderstillägg	kr.	55,000:—			
Hyresbidrag	"	21,600:—			
Dagavlönning under vintertjänstgöring å fyrskepp	"	15,500:—			
Arvoden till å fyrskepp anställda personer, som tjänstgöra som styrmän eller maskinister	"	3,400:—			
Ersättning för mistsignalering	"	5,300:—			
Arvoden till personal vid mindre fyrar	"	39,000:—			
Proviant eller spisningspenningar till personalen å fyrskepp	"	47,500:—			
Arvoden till extra biträden vid såväl fasta fyrar som å fyrskepp	"	44,900:—			
Vikariatsersättning	"	15,600:—			
Kostnader för ved och lyse in natura	"	25,000:—			
				272,800	
	Summa kronor			723,900	

- Anm. 1.* Vid fast fyr anställda fyrmästare, uppbördsfyrvaktare, fyrvaktare och fyrbiträden er-
hålla, där så ske kan, fri bostad jämte ved och lyse. Där bostad undantagsvis icke
kan beredas personal vid fast fyr, utgår, jämte ved och lyse in natura, hyresersättning
enligt lotsstyrelsens bestämmande. Till personalen å fyrskepp utgår hyresbidrag med
300 kronor till fyrmästare eller reservfyrmästare, 250 kronor till fyrvaktare och befäl-
havare eller reservfyrvaktare samt 200 kronor till fyrvaktare och fyrbiträde.
- Anm. 2.* Då ordinarie befattning å fyrstaten varder ledig, vilken av lotsstyrelsen anses böra
förändras till befattning med lägre avlöning eller indragas, skall anmälan därom av
lotsstyrelsen göras hos Kungl. Maj:t, som äger ej mindre besluta, att befattningen skall
tillsvidare icke återbesättas, än även, därest befattning prövas böra på angivet sätt
förändras, av den för befattningen i stat uppförda avlöning disponera så mycket, som,
intilldess förändring i staten kan varda genomförd, erfordras till avlöning åt den, som
förordnas att bestrida de med befattningen förenade göromål.
- Anm. 3.* Pensionsunderlaget utgör för fyrmästare och reservfyrmästare 1,300 kronor, för fyr-
vaktare och befälhavare, reservfyrvaktare ävensom uppbördsfyrvaktare 1,100 kronor,
för annan fyrvaktare 1,000 kronor samt för fyrbiträde 900 kronor.
-

Tabell över anslagen under riksstatens femte huvudtitel.
Sjöförsvarsdepartementet.

1915 års riksstat anslår:				Förslag till blivande riksstat:										
Ordinarie anslag		Ordinarie anslag												
Kronor	ö.	Kronor	ö.											
				Marinen.										
				Departementet.										
		17,000	—	Departementschefen				17,000				—		
		36,700	—	Departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli och kommandoexpeditionen				36,700				—		
				Extra föredragande i departementet								7,000	—	
				Provisorisk lönereglering för departementet, <i>förslagsanslag</i>								4,115	—	
		53,700	—	Säger för departementet				53,700				—	11,115	—
				Marinförvaltningen och marinstaben.										
		133,000	—	Marinförvaltningen				133,000				—		
				Vikariatsersättning m. m. i marinförvaltningen								6,300	—	
				Förstärkning av arbetskrafterna i marinförvaltningen								9,650	—	
				Anställande av ett biträde vid kemiska undersökningar i marinförvaltningen								3,000	—	
		3,000	—	Marinstaben				3,000				—		
				Anställande av ett extra biträde i marinstaben								3,000	—	
		136,000	—	Säger för marinförvaltningen och marinstaben				136,000				—	21,950	—
				Undervisningsverken.										
		27,225	—	Sjökrigshögskolan, <i>reservationsanslag</i>				27,225				—		
		43,568	—	Sjökrigsskolan, <i>reservationsanslag</i> . Nuvarande belopp										
				ökas med..... 257:—								43,825	—	
		29,520	—	Skeppsgosseskolan				29,520				—		
		9,100	—	Marinintendentskolan, <i>reservationsanslag</i>				9,100				—		
		109,413	—	Säger för undervisningsverken				109,670				—		

1915 års riksstat anslår:				Förslag till blivande riksstat:							
Ordinarie anslag		Ordinarie anslag		Ordinarie anslag		Extra anslag		Ordinarie anslag		Extra anslag	
Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.
Flottan.											
<i>Avlöning, ersättningar m. m.</i>											
5,654,266	—			Avlöning för flottans kårer och stater, <i>förslagsanslag</i> .							
				Nuvarande belopp ..... 5,654,266: —							
				<i>ökas</i> med ..... 146,984: —							
				5,801,250	—						
				Personligt lönetillägg åt marindirektören av 1:a graden i flottan C. E. Richson							
						2,365	—				
				Personligt lönetillägg åt bataljonspredikanterna vid flottans station i Karlskrona E. A. W. Holmberg och E. A. Collén							
						1,200	—				
				Extra lönetillägg för år 1915, <i>förslagsanslag</i>							
						500	—				
6,900	—			Ersättning för rustning och rotering, <i>förslagsanslag</i> .							
				Nuvarande belopp ..... 6,900: —							
				<i>minskas</i> med ..... 900: —							
		5,661,166	—	6,000	—			5,807,250	—	4,065	—
<i>Intendenturen.</i>											
487,800	—			Beklädnad åt sjömans- och skeppsgossekårerna, <i>reservationsanslag</i> . Nuvarande belopp 487,800: —							
				<i>ökas</i> med ..... 25,707: —							
				513,507	—						
1,850,000	—			Naturaunderhåll åt personal vid flottan, <i>förslagsanslag</i> .							
				Nuvarande belopp ..... 1,850,000: —							
				<i>ökas</i> med ... . 181,924: —							
		2,337,800	—	2,031,924	—			2,545,431	—		
<i>Nybyggnad och underhåll.</i>											
2,822,000	—			Flottans nybyggnad och underhåll, <i>reservationsanslag</i> .							
				Nuvarande belopp ..... 2,822,000: —							
				<i>ökas</i> med ..... 141,950: —							
				2,963,950	—						
				Krigsfartygsmateriel							
						6,400,000	—				
				Bärgning och reparation av pansarbåten Tapperheten							
						1,410,000	—				
				Förändring av undervattenssidotuberna å pansarbåten Tapperheten							
						14,200	—				
				Flygbåtsmateriel							
						70,000	—				
				Strålkastarespeglar i reserv för flottans fartyg							
						18,400	—				
				Omläggning av spårnätet vid flottans varv i Karlskrona							
						24,000	—				
				Muddrings- och sprängningsarbeten i yttre varvs- hamnen i Karlskrona							
						31,000	—				
				Moderna arbetsmaskiner för flottans varv i Karlskrona							
						50,000	—				
				Moderna arbetsmaskiner m. m. för flottans varv i Stockholm							
						50,000	—				

¹⁾ Av Kungl. Maj:t föreslaget belopp, varöfver utskottet framdeles kommer att avgiva särskilt utlåtande.

1915 års riksstat anslår:				Förslag till blivande riksstat:							
Ordinarie anslag		Ordinarie anslag		Ordinarie anslag		Extra anslag		Ordinarie anslag		Extra anslag	
Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.
				Transportmedel för flottans varv i Stockholm		80,000	—				
				Förrädsbyggnad m. m. å Bergholmen		47,000	—	2,963,950	—	8,194,600	—
				Övningar.							
3,110,000	—			Flottans krigsberedskap och övningar, <i>reservationsanslag</i> . Nuvarande belopp	3,110,000	—					
				ökas med	270,000	—	3,380,000	—			
557,650	—			Sjöbeväringens avlöning och beklädnad m. m., <i>förslagsanslag</i> . Nuvarande belopp	557,650	—					
		3,667,650	—	ökas med	317,354	—	875,004	—	4,255,004	—	
				Artilleribehov.							
				Skjutförsök och inskjutning av kanoner		40,000	—				
				Nya kärnrör för kanoner vid flottan		76,150	—				
				Tubkanonmekanismer		25,500	—				
				Pistoler m. m. för flottans befäl och underbefäl		30,000	—				
				Rökhjälmar för flottans fartyg		13,500	—			185,150	—
				Torped- och gnistsignalväsendet m. m.							
				Torpeder och torpedmateriel		152,000	—				
				Gnistsignalmateriel		38,200	—				
				Gniststationer till vissa fartyg		39,000	—				
				Stridsgniststationer för flottans fartyg		29,500	—				
				Försök med torped, gnist- och flygmateriel		35,000	—			293,700	—
				Minväsendet.							
				Minmateriel		242,300	—				
				Försök med minmateriel		30,000	—			272,300	—
		14,488,616	—	Säger för flottan				15,571,635	—	8,949,815	—
				Kustartilleriet.							
				Avlöning.							
1,413,908	—			Avlöning för kustartilleriets personal, <i>förslagsanslag</i> . Nuvarande belopp	1,413,908	—					
				ökas med	57,348	—			1,471,256	—	
				Personligt lönetillägg till sergeanten över stat vid kustartilleriet A. G. Sjöqvist						580	—

1915 års riksstat anslår:				Förslag till blivande riksstat:							
Ordinarie anslag		Ordinarie anslag						Ordinarie anslag		Extra anslag	
Kronor	ö.	Kronor	ö.					Kronor	ö.	Kronor	ö.
				<i>Intendenturen.</i>							
142,704	—			Beklädnad åt kustartilleriets manskap, <i>reservationsanslag</i> . Nuvarande belopp	142,704: —						
				<i>minskas</i> med	304: —	142,400	—				
549,900	—			Naturaunderhåll åt personal vid kustartilleriet, <i>förslagsanslag</i> . Nuvarande belopp	549,900: —						
		692,604	—	<i>ökas</i> med	31,800: —	581,700	—				
				<i>Nybyggnad och underhåll.</i>							
		506,700	—	Underhåll av kustartilleriets byggnader och materiel, <i>reservationsanslag</i>						724,100	—
				Förplägnadsanstalt i Vaxholms och Oskar-Fredriksborgs fästning						506,700	—
				<i>Övningar.</i>							
421,700	—			Kustartilleriets krigsberedskap och övningar, <i>reservationsanslag</i> . Nuvarande belopp ..	421,700: —						
				<i>ökas</i> med	30,000: —	451,700	—				
313,800	—			Kustartilleribeväringsens avlöning och beklädnad m. m., <i>förslagsanslag</i> . Nuvarande belopp ..	313,800: —						
				<i>ökas</i> med	116,200: —	430,000	—				
15,000	—	750,500	—	Krigsövningar vid kustpositionerna, <i>reservationsanslag</i> ..		15,000	—			896,700	—
				<i>Artilleribehov.</i>							
				Övningsmateriel för kustartilleriets utbildning i skjutning						31,600	—
				Nya kärnrör för kanoner vid kustbefästningarna ...						31,300	—
				Eldledningsanordningar vid nuvarande kustbefästningar						90,350	—
				Anordningar vid nuvarande kustbefästningar för ökande av artilleriets eldhastighet m. m.						55,000	—
				<i>Minväsendet.</i>							
				Permanenta mineringar vid kustbefästningarna						120,000	—
				Komplettering av Älvsborgs fästnings minmateriel ..						27,600	—
		3,363,712	—	Säger för kustartilleriet						3,598,756	—
				Flottan och kustartilleriet.							
				Reservstat för marinen, <i>förslagsanslag</i>						12,549	—

1915 års riksstat anslår:				Förslag till blivande riksstat:								
Ordinarie anslag		Ordinarie anslag		Ordinarie anslag		Extra anslag		Ordinarie anslag		Extra anslag		
Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	
Diverse.												
		42,000	—	Ålderstillägg, <i>förslagsanslag</i>				42,000	—			
		15,000	—	Ersättning åt officerare, ingenjörer och intendent- under anställning eller kommendering utrikes, <i>re- servationsanslag</i>				15,000	—			
		2,000	—	Resestipendium åt läkare vid marinläkarkåren, <i>re- servationsanslag</i>				2,000	—			
				Anordnande av en marinläkarkurs						5,400	—	
		55,500	—	Rese- och traktamentspenningar, <i>förslagsanslag</i>				55,500	—			
		11,000	—	Flyttningshjälp, <i>förslagsanslag</i>				11,000	—			
		115,960	—	Sjukvård för marinen, <i>förslagsanslag</i>				115,960	—			
		315,000	—	Uppvärmning, belysning, renhållning samt tvätt- och badinrättningar, <i>förslagsanslag</i>				315,000	—			
				Arvoden åt vid skeppsgossekåren i Marstrand an- ställda personer samt medikamenter, bad m. m.						10,798	—	
		100,000	—	Skrivmaterialier och expenser m. m., <i>förslagsanslag</i>				100,000	—			
		25,000	—	Utgivande av läroböcker, beskrivningar, reglementen och instruktioner m. m.				25,000	—			
		25,031	—	Tryckningskostnader, <i>förslagsanslag</i>				25,031	—			
		22,254	—	Diverse behov				22,254	—			
		75,000	—	Extra utgifter				75,000	—			
				Hysesutgifter						17,000	—	
		803,745	—	Säger för diverse				803,745	—	33,198	—	
		18,955,186	—	Säger för marinen				20,286,055	—	9,539,265	—	
Handeln.												
Sjökarteverket.												
		47,800	—	Sjökarteverket:								
		5,000	—	Bestämt anslag	47,800	—						
		49,000	—	Förslagsanslag	5,000	—						
				Reservationsanslag	49,000	—	101,800	—				
		101,800	—	Utförande av sjömätningar			89,400	—	101,800	—	89,400	—

1915 års riksstat anslår:				Förslag till blivande riksstat:							
Ordinarie anslag		Ordinarie anslag		Ordinarie anslag		Extra anslag		Ordinarie anslag		Extra anslag	
Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.
Lots- och fyrväsendet.											
Lots- och fyrrättningen med livräddningsanstalterna, förslagsanslag:											
Direkt anvisning.											
Nuvarande belopp 3,640,243: —											
ökas med 12,272: — 3,652,515: —											
Friheter 405: —											
Ersättningar 4: —											
3,640,652				3,652,924				460,000			
								3,652,924			
								460,000			
Säkerhetsanstalter för sjöfarten											
Undervisningsanstalter för sjöfart samt nautisk-meteorologiska byrån.											
Undervisningsanstalter för sjöfart:											
Navigationsskolorna 184,220: —											
Navigationslärarkursen, reservationsanslag 2,200: —											
186,420											
Nautisk-meteorologiska byrån:											
Bestämt anslag 10,000: —											
Reservationsanslag 16,100: —											
26,100											
Arvode åt ytterligare en assistent vid nautisk-meteorologiska byrån, förslagsanslag, högst 3,500											
Ålderstillägg för personalen vid undervisningsanstalterna för sjöfart och föreståndaren för nautisk-meteorologiska byrån, förslagsanslag 13,000											
225,520											
3,967,972											
Säger för handeln 3,980,244											
552,900											
Summa 24,266,299											
10,092,165											